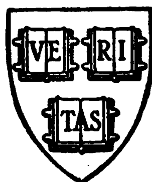

A. C. LABOUCHERE.

IETS OVER DE BEKRACHTIGING

VAN

VERDRAGEN MET VREEMDE MOGENDHEDEN.

VE RI
TAS

IETS OVER DE BEKRACHTIGING

VAN

VERDRAGEN MET VREEMDE MOGENDHEDEN.

IETS OVER DE BEKRACHTIGING

VAN

VERDRAGEN MET VREEMDE MOGENDHEDEN.

PROEFSCHRIFT

TER VERKRIJGING VAN DEN GRAAD

VAN

DOCTOR IN DE RECHTSWETENSCHAP,

AAN DE RIJKSUNIVERSITEIT TE UTRECHT,

NA MACHTIGING VAN DEN RECTOR MAGNIFICUS

MR. J. A. FRUIN,

HOOGLEERAAR IN DE FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID,

VOLGENS BESLUIT VAN DEN SENAAT DER UNIVERSITEIT,

OP VOORDRACHT DER

RECHTSGELEERDE FACULTEIT,

TE VERDEDIGEN

op WOENSDAG den 14den MEI 1879, des namiddags ten 1 uur,

DOOR

ALBERT CHARLES LABOUCHERE,

GEBOREN TE PARIJS.

UTRECHT — 1879.
Stoom-Boekdrukkerij en Steendrukkerij „de Industrie",
J. VAN DRUTEN.

Aan mijne Ouders.

Het is mij een bij uitstek aangename taak, om bij het eindigen mijner academische studiën, een woord van dank uit te spreken aan U, geachte Hoogleeraren, wier onderwijs ik het voorrecht had te genieten.

In de eerste plaats hebt Gij, Hooggeachte VREEDE, *die mij bij het opstellen dezer bladzijden, met raad en daad, op de meest welwillende wijze, bijstond, op mijn warmen dank aanspraak.*

Moge het mij vergund zijn U spoedig met een geheel herstel te kunnen gelukwenschen, en U dan mijn dank bij monde te herhalen.

Mijne vrienden, voor al hetgeen ik ook van U heb mogen leeren, zal ik U steeds dankbaar zijn, de aangename uren in Uw midden doorgebracht zal ik nimmer vergeten.

UTRECHT, 14 Mei 1879.

L.

INHOUD.

HOOFDSTUK I.

HOOFDSTUK II.

HOOFDSTUK III.

Sed et per hominem alterum obligamur, si constet de voluntate nostra, qua illum elegerimus, ut instrumentum nostrum, ad hoc speciatim, aut sub generali notione.

GROTIUS. de J. B a. P. L. II C. XI. 12.

HOOFDSTUK I.

Van Verdragen met vreemde Mogendheden.

Met recht worden verdragen als een voornaam gedeelte van het Volkenrecht beschouwd. [1]) Op hen toch steunt de onderlinge band tusschen Staten, zij zijn de waarborgen van vrede, van goede verstandhouding, waarin het eene volk tegenover het andere staat, en zonder welke geene krachtige ontwikkeling, geen bloei, en geen vooruitgang denkbaar zijn.

Reeds in zeer oude tijden vindt men dan ook van tractaten gewag gemaakt, en wel voor het eerst in het jaar 1496 v. C. waar het een tractaat gold, tusschen de verschillende volkeren van Griekenland gesloten tot het in het leven roepen van den Amphictyonen bond. [2]).

1) Vg. Klüber, Droit des Gens I § 3.
2) Vg. Egger Mém. Hist. des Traités Publics dans l'antiquité.

In het oude Rome bestond het „Collegium Fetialium" belast met de bepaling der voorwaarden en de regeling der vormen onder welke het Romeinsche volk tractaten sluiten, en oorlog verklaren kon, zonder zich den toorn der Goden op het hoofd te jagen.

Alvorens ons onderwerp „de Bekrachtiging" te behandelen, zal het niet ongepast zijn eerst een kort overzicht te geven van tractaten in het algemeen.

Wij stellen ons dus voor de vragen:

1°. wat zijn verdragen,

2°. wat zijn de vereischten tot de geldigheid van een verdrag, en

3°. hoe worden die gewoonlijk verdeeld,

beknopt te beantwoorden.

§ 1.

Wat zijn Verdragen?

Verdragen zijn in het Volkenrecht wat overeenkomsten in het Burgerlijk Recht zijn. — Onder overeenkomst wordt verstaan: de wederkeerige toestemming tot het doen ontstaan van rechtsbetrekkingen, of in de woorden van het B. R. art. 1349: eene handeling waarbij een of meer personen zich jegens een of

meer andere verbinden. Tractaten nu zijn de overeenkomsten tusschen Staten. Zoo ook DE GROOT (de Jure Belli ac Pacis II § 15, 1, 2,) die met ULPIANUS de overeenkomsten in *publieke* en *private* verdeelt, terwijl hij de eerstgenoemde, door de Grieken *συνθῆκαι* genoemd, weder verdeelt in *foedera*, *sponsiones* en *aliae pactiones*. D. VAN HOGENDORP (Comment. de juris gent. stud. in patr. nostr. post Hug. G. bl. 90) geeft de voorkeur aan H. FAGEL's definitie van tractaten boven die van HUBER. Eerstgenoemde drukt zich in zijne Dissert. de foederum sanctitate (L. B. 1786 bl. 2) aldus uit: Foedus est pactum a rege vel civitate libera cum alio principe vel republica ad salutem publicam adjuvandam initum, terwijl HUBER (De Jure Civit. III § IV. c. III 2) een tractaat noemt: Conventio inter diversas civitates non transitoria, ut ab aliis contractibus distinguatur, in quibus nihil post conventionem remanet. Tegen deze definitie nu komt v. H. op, met de opmerking dat niet alle private overeenkomsten transitoir zijn, men denke aan maatschap of vennootschap. Waarschijnlijk spreekt echter HUBER alleen van contracten tusschen Staten zonder daarbij privaatrechtelijke, waarbij maatschap of vennootschap behooren, in aanmerking te nemen. Hij noemt *die* overeenkomsten

tusschen Staten foedera, in quibus *non* nihil post conventionem remanet. — Dit doet ook VATTEL (Droit des Gens I L II C XII § 153.)

Hoeveel analogie er echter ook tusschen overeenkomsten van private personen, en internationale overeenkomsten bestaan moge, zoude men te vergeefs trachten ze geheel op eene lijn te stellen. „Quoique les principes généraux qui les régissent, zegt TH. ORTOLAN [1]), soient les mêmes, les Etats, grandes agglomérations collectives, différent trop des particuliers, simples individus, dans leur nature, dans leur mode de résolution et d'action, dans leurs intérêts et dans les choses qui font l'objet de ces intérêts, pour qu'on puisse tirer de ces règles générales les mêmes conséquences de détail et d'application, à l'égard des unes qu'à l'égard des autres de ces conventions".

Iedere onafhankelijke Staat heeft de volle macht met andere Staten te handelen en tractaten te sluiten, voor zooverre hij van deze macht geheel of gedeeltelijk geen afstand heeft gedaan. — De half-Souvereine of afhankelijke Staten hebben gewoonlijk slechts eene beperkte bevoegdheid om op deze wijze verbin-

1) Règles internationales et diplomatie de la mer, I bl. 89.

tenissen aan te gaan, terwijl zelfs geheel onafhankelijke Staten deze bevoegdheid, door tractaten van alliantie of van bondgenootschap, inkrimpen of wijzigen kunnen.

Zoò is het b. v. aan de talrijke Staten van den Noord-Amerikaanschen Bond verboden, zonder uitdrukkelijke toestemming van het Congres, eenig tractaat onderling of met vreemde Mogendheden te sluiten. — De Souvereine leden van den Duitschen bond, hadden daarentegen vroeger de macht, verbonds- en handelstractaten te sluiten, mits niet strijdig zijnde met de fundamenteele wetten van den Bond [1]).

In de Grondwet of fundamenteele wet van iederen Staat wordt bepaald, bij wien de macht berust tractaten te sluiten en hierover met vreemde Mogendheden te onderhandelen. In absolute, en zelfs in constitutioneele rijken, is deze macht meestal aan den regeerenden Vorst toegeschreven. Zoo luidt ook art. 57*a* van onze Grondwet: De Koning maakt, en bekrachtigt vredes, en alle andere verdragen met vreemde mogendheden. In republieken is het hoofd van den Staat, of de Senaat, of wel het Uitvoerend bewind met deze macht bekleed.

---

1) Vg. WHEATON Éléments de Droit International I C. II § 1.

§ 2.

Wat zijn de vereischten tot de geldigheid van een Verdrag?

Art. 1356 B. W. leert ons de voorwaarden kennen die vereischt worden tot de bestaanbaarheid van overeenkomsten. — Ook op internationale overeenkomsten zijn dezelfde beginselen van toepassing. Evenmin als eene overeenkomst tusschen private personen, is een tractaat aan een bijzonderen vorm gebonden. Hoofdvereischte is *de onderlinge toestemming* van partijen, die uitdrukkelijk of stilzwijgend, en in het eerste geval mondeling of schriftelijk wordt gegeven. — Deze toestemming kan worden uitgedrukt door eene acte, door de gevolmachtigden der twee partijen geteekend, of door declaraties over en weer, of wel door verwisseling van brieven of nota's [1]). Opdat nu een verbond geldig zij, moeten diegenen

1) Hiervan vinden wij een merkwaardig voorbeeld in de eigenhandige correspondentie tusschen Frans II keizer van Oostenrijk toen nog Duitschland) en Alexander I keizer van Rusland. In eene brochure getiteld: Österreich und Russland in den Jahren 1804 und 1805, van Ad. Beer, zag die correspondentie in 1875 het licht. Als aanhangsel laten wij een dezer brieven volgen, die niet alleen waarde heeft als historische curiositeit, maar die tevens bewijst hoe zich Vorsten door verbintenissen in autographische brieven vervat, even goed verbonden achten als door de heiligste tractaten.

die het onderteekenen, daartoe genoegzaam door de Regeering van hun land gemachtigd zijn. In tijden van Revolutie, zou dit onmogelijk kunnen zijn; indien namelijk een land in een toestand van Regeeringloosheid verkeert. [1]) Zoo weigerde Bismarck in 1870 met Jules Favre en Trochu, de hoofden der toenmalige provisionele regeering te onderhandelen.

De machtiging der Regeering wordt daarom verlangd omdat de toestemming dergenen die zich verbinden, hoofdvereischte zijnde, alleen door die machtiging kan worden gewaarborgd. In tijden van Regeeringloosheid zoude men dus om den wil der Natie, die in dit geval niet in een of meer personen gepersonifieerd is, te leeren kennen, zijne toevlucht tot buitengewone maatregelen moeten nemen, ten einde die toestemming te verkrijgen. Het valt niet te ontkennen dat men in dit geval, voor eene niet makkelijk uit den weg te ruimen moeilijkheid zou staan; hoewel in tijden van Revolutie eerder verbonden geschonden dan wel gesloten worden [2]).

---

1) Les gouvernements légitimes et reconnus pour tels, sont seuls autorisés à prendre des engagements obligatoires au nom de l'État qu'ils gouvernent. G. F. de Martens Précis du Droit des Gens moderne de l'Europe I L. II C. II § 48 noot.

2) Zie Klüber t. a. p. § 142 noot *a*.

De toestemming moet wijders ***duidelijk verklaard*** worden; de onderhandelingen die voorafgaan zijn niet verbindend. — Daar voor het overige alles van de zekerheid des wils afhangt, kan de toestemming uitdrukkelijk of stilzwijgend gegeven worden. — MARTENS kan het NEYRON [1]) niet toegeven dat de Europeesche mogendheden de mondelinge overeenkomsten niet meer als geldend erkennen, hoezeer ook eene schriftelijke redactie van hetgeen overeengekomen is, verre de voorkeur verdient. — Zoo hebben verscheidene Staten, als Constitutioneel beginsel aangenomen, om alleen over die voorstellen te beraadslagen die hun schriftelijk zijn aangeboden [2]).

Verder moet de toestemming om geldig te zijn, ***vrij*** zijn. — Eene handteekening door physieken dwang afgeperst, zou niet de uitdrukking van den vrijen wil zijn. — Niet alzoo echter in het geval dat men teekende daartoe door de vrees van een grooter kwaad gedwongen, men zou zich dan tevergeefs beroepen op het gemis aan toestemming, om op de keuze die men hoewel onwillend, toch gedaan heeft

---

1) NEYRON de Vi foederum, speciatim de obligatione successorum ex foedere, antecessorum § 23, MARTENS t. a. p. § 49.

2) Vg. DE WICQUEFORT T. II bl. 281.

terug te komen. Om te weten of een tractaat al of niet geldig is, moet de rechtmatigheid der middelen, die tot het in stand komen daarvan geleid hebben, onderzocht worden.

Volgens de beginselen van het private Recht, door de meeste beschaafde volken erkend, is een contract dat zijn ontstaan aan geweld te danken heeft, van nul en geener waarde. De vrijheid van toestemming is een vereischte voor de geldigheid van iedere verbintenis, en het algemeene nut der maatschappij eischt de nietigheid van contracten door geweld in het leven geroepen. Indien zulke contracten bindend waren, zouden de zwakken telkens door bedreiging of door geweld genoodzaakt zijn afstand te doen van de hun rechtvaardig toekomende rechten. Trouwens deze regel is zoo algemeen aangenomen en erkend, dat de overtreding daarvan tot die misdaden behoort die uiterst zeldzaam voorkomen. [1])

Onder *vrije* toestemming moet verstaan worden dat de contractanten aan geene bijzondere gevaren mogen worden blootgesteld, wanneer ze weigeren in de voorwaarden der overeenkomst te treden, of daartoe nog

---

1) Zie Wheaton t. a. p. § 8.

niet hebben besloten. In dezen zin alleen moet *vrij* verstaan worden. Een vredestractaat waarbij de verliezende partij gedwongen is zich belangrijke opofferingen te getroosten zou onmogelijk kunnen gesloten worden, indien men aan het woord *vrij* deze beteekenis niet hechtte. — Het tractaat zou nimmer het uitvloeisel kunnen zijn van den vrijen wil der partijen, allerminst van de verliezende; daar het zijn bestaan ontleent aan de omstandigheden van den oorlog die aan den overwinnaar het meesterschap verleent boven den overwonnenen. De stelling geldt hier: Si liber fuissem noluissem, coactus tamen volui.

„A Nation, which has been victorious in war," zegt Twiss [1]) „dictates for the most part to its adversary unequal terms of peace. There is a limit however, beyond which such inequality may not extend without awakening the alarm, and enlisting the sympathy of other Nations in behalf of the vanquished."

De toestemming moet ook gegeven worden zonder dwaling in de hoofdzaak, hetgeen echter bijna niet denkbaar is. Wanneer b. v. na het sluiten van een

1) The Law of Nations considered as Independent Political communities C. XII § 211.

vredestractaat, waarbij de eene partij met het oog op geleden tegenspoeden, concessiën heeft gedaan, berichten komen dat de verliezen vóór het sluiten van het tractaat hersteld waren — zou men kunnen aannemen dat het tractaat niet bindende zal zijn, daar de partijen, zoo zij beter ingelicht waren geweest, zonder twijfel nooit dergelijke overeenkomst zouden hebben aangegaan. Ook dwaling in den vorm belet de ware toestemming: „Neminem id agere ut alterius praedetur inscitia. — Hiervan vinden wij een even eigenaardig als zonderling voorbeeld aangehaald in het Traité Complet de Diplomatie, par un ancien Ministre, die niet aarzelt de zaak te bestempelen met den naam van „indigne supercherie", en „fraude révoltante". Op bl. 416 van het eerste deel van dit werk lezen wij: Charles-Quint, argua, pour retenir en prison le Landgrave Philippe de Hesse, d'une misérable équivoque, introduite, à dessein, dans le traité que Maurice de Saxe et Joachim de Brandenbourg s'étaient engagés à faire exécuter. Charles-Quint avait fait mettre dans le traité, écrit en allemand, un W. au lieu d'un N, savoir „Eiwig"; pour „Einig"; en sorte que la condition sous laquelle le Landgrave se rendait à l'Empereur, devenait par ce

changement de lettre, toute contraire à son intention, qui était *sans aucune prison,* tandis que l'altération du mot exprimait, *sans prison perpétuelle.*

De overeenkomsten van Natiën zijn even als die van private personen „zuiver", of „voorwaardelijk", die voorwaarden zijn ook opschortend of ontbindend, uitdrukkelijk of stilzwijgend. Zoo hebben b. v. de verdragen tot uitwisseling van krijgsgevangenen, al waren zij voor een bepaald aantal jaren gesloten, tot ontbindende voorwaarde het vredestractaat, zelfs al werd die vóór het verloopen van dien tijd gesloten, en er een nieuwe oorlog ontstond. 1) Zij worden voor een bepaalden of onbepaalden tijd gesloten; „pactum ex die" wanneer de dag voor het begin, „pactum in diem", wanneer de dag des einde is vastgesteld. — Doch dit slechts terloops, daar hierin het volkenrecht dezelfde beginselen als het private recht huldigt.

Vooral in vroegere tijden nam men allerlei middelen te baat om zich van de uitvoering van tractaten te kunnen verzekeren. De meeste dier middelen zijn in den tegenwoordigen tijd in onbruik geraakt, deels

1) Martens t. a. p. § 55.

wegens hunne belachelijkheid, alsook wegens hunne onbetamelijkheid. Er waren er die op den Godsdienst betrekking hadden, met name de eed, het kussen van het kruis, de onderwerping aan de kerkelijke censuur der Pausen; middelen die den Paus ruimschoots de gelegenheid gaven zich met de wereldlijke aangelegenheden der Vorsten in te laten. — Van deze middelen is de eed het eenigste welks gebruik niet vervallen is, hoewel er, na den Vrede van Munster, tusschen eenhoofdige Staten, weinige voorbeelden meer van worden gevonden.

Pand en Hypotheek zijn vaak als middelen gebruikt om de vervulling van eene obligatie te waarborgen, zoowel tusschen Souvereine Staten, als vooral vroeger tusschen de leden van het Duitsche Rijk. Zoo werden ook tot dat doel dikwijls gijzelaars gegeven of genomen; tegenwoordig [1]) worden deze vooral in tijd van oorlog gebruikt om de onderhandelingen of de vervulling der vredesvoorwaarden te verzekeren. In de Middeleeuwen was het zeer gebruikelijk om van beide kanten machtige vasallen en steden als borgen

---

1) Zoo bij voorbeeld tot zekerheid der brandschattingen in den Duitsch-Franschen krijg van 1870 en 1871.

(warrandi) of als vredebewaarders te kiezen; tot wie zich de beleedigde partij ter herstelling harer verongelijking kon wenden.

§ 3.

Hoe worden Verdragen verdeeld?

De Groot 1) neemt eene tweevoudige verdeeling van verdragen aan: »At nobis accuratius instituenda partitio est, et primum dicamus foedera alia idem constituere, quod juris est naturalis, alia aliquid ei adjicere." Pufendorf 2) keurt deze verdeeling goed maar splitst de tweede soort in twee deelen, en voegt er zoo doende eigenlijk eene derde soort bij, nl. die verdragen die de onbegrensde plichten van het Natuurrecht tot zekere bepalingen beperken, wanneer zij te algemeen en te onbepaald zijn. „Eorum (foederum) divisionem", zegt hij, »commodissimè desumemus ab eorumdem materia dum alia quid constituunt quod jam antea erat juris naturalis, alia autem officiis juris naturalis aliquid superaddunt, *aut saltem eadem, ubi indefinita videntur, ad certi quid determinant.*"

1) de Jure Belli, ac Pacis II C. XV § 5.
2) de Jure Naturae et Gentium L. VIII C. 9 § 1.

Verder verdeelt DE GROOT [1]) de verdragen die iets aan het Natuurrecht toevoegen, in *gelijke* en *ongelijke* verdragen: Conventiones que juri naturae aliquid adjiciunt, aut aequales sunt, aut inaequales.

»Aequales sunt quae utrimque eodem modo se habent, *αἱ ἴσως και κοινῶς ἐν ἀμφότεροις ἔχωσι*", die dus gelijke bevoegdheden toekennen, en waarin geene der partijen door de op zich genomen verplichtingen van de anderen afhankelijk wordt.

»Ex aequalibus qualia sint inequalia facile est intelligi. Promittuntur autem inaequalia, aut ex parte digniori, aut ex minus digna. Ex parte digniori, ut si quis auxilia promittat nec restipuletur, aut majora promittat: Ex parte indigniori inaequalia, aut ut Isocrates dicto Panegyrico loquitur: *τα τοῦς ἑτέρους ἐλαττῶνα πάρὰ τὸ δίκαιον*, sunt ea quae diximus *προσάγματα* aut *επιτάγματα* vocari."

Ongelijke verdragen zijn dus tweeledig, naarmate de ongelijkheid op de sterkere of op de zwakkere partij betrekking heeft. — De sterkere partij kan op zich nemen hulp te verleenen, zonder die op hare beurt van de andere te eischen; of om in vergelijking meer

1) t. a. p. L. II C. XV § 6

te verrichten dan hetgeen van de zwakkere partij geëischt wordt; de zwakkere Staat kan zich ook aan voorwaarden onderwerpen die de uitoefening van zijn natuurlijk Recht van onafhankelijkheid beperken. [1])

Vattel heeft eene onderscheiding gemaakt tusschen ongelijke verdragen die in strijd zijn met de billijkheid, en die dit niet zijn, en dus ook niet in strijd zijn met het Natuurrecht. [2])

De internationale tractaten kan men in twee klassen verdeelen: [3]) de eerste klasse bevat de overeenkomsten waardoor twee of meer Staten hunne bijzondere belangen regelen, zooals de tractaten van uitlevering, die van letterkundigen of kunsteigendom, de postconventies, de reglementen op de visscherijen, spoorwegen en telegrafen betrekking hebbende; terwijl onder de tweede soort die tractaten begrepen worden,

---

1) Zoo stonden de Keizer, en de Koning van Engeland, om van de Staten der Vereenigde Provinciën de toetreding tot het Weener Tractaat te verkrijgen (1731) aan de Republiek toe dat zij zich slechts zou hebben te verbinden tot het leveren van hulptroepen ten getale van vier duizend man voetvolk, en duizend paarden, hoewel zij van hunnen kant in geval van oorlog, acht duizend man voetvolk, en vier duizend paarden zouden leveren. (Vg. ook Kluit Hist. Foed. Belg. foed. (1790) pp. 182, 183, 219).

2) Droit des Gens L. II § 180.

3) Vg. Twiss t. a p. § 211.

die tot een bepaald doel voortdurende betrekkingen tusschen twee of meer Staten in het leven roepen. Hiertoe behooren de tractaten van koophandel, van zeevaart, van eenheid van maten en gewichten, zoo ook van of- en defensief verbond. [1])

Kort en duidelijk vindt men dit bij H. FAGEL (t. a. p. C. I § 1) uitgedrukt: „foedus tum latiori sensu accipitur, designans omne pactum, quod publica auctoritate cum exteris initur, tum strictiore, continens tantummodo tale, quo contrahitur societas quaedam interior inter gentes ad certum finem in mutua paciscentium utilitate positum. . . . ."

Wat hun object aangaat worden verdragen verdeeld in verdragen van Vrede of van Oorlog. De eersten bevatten de verdragen van vriendschap, die wel is waar geen hulp bedingen, en niets doen dan de goede verstandhouding, en het welwillend verkeer te bewijzen die de contracteerende partijen tusschen hunne respectieve staten wenschen te zien onderhouden, maar die vaak de voorloopers zijn van werkelijke Tractaten.

Tot die soort behooren de verdragen van koophandel,

1) Zie VERGÉ op MARTENS § 56.

en de muntconventies, voornamelijk het doel hebbende eenheid van munt in het leven te roepen. — Door verdragen van Oorlog beloven de contracteerende partijen hulp en bijstand tegen hunne vijanden. Zij kunnen worden verdeeld in of- en defensieve verdragen en verdragen van neutraliteit. [1])

Verder hebben tractaten dit ook met particuliere overeenkomsten gemeen, dat zij of om niet zijn, zooals: *schenking*, *bruikleen*, *bewaargeving* of wel onder bezwarenden titel: *koop*, *huur*, *ruil*, en de innominaats-contracten.

Verder kunnen tractaten nog verdeeld worden in *transitoire* of voorbijgaande overeenkomsten, en in eigenlijk gezegde tractaten. De tractaten waarbij afstand van grondgebied gedaan wordt, die van grensregeling, van ruil, zelfs diegenen die een publiekrechtelijk servituut daarstellen, zijn van nature transitoir of voorbijgaande. [2]) Het woord „transitoir" schijnt minder goed

1) Verg. Traité complet de Diplomatie t. a. p. bl. 427.

2) Een voorbeeld van zulk eene transitoire overeenkomst is het op 15 Nov. 1715 gesloten en op 4 Febr. 1716 geratificeerde *Barrière Tractaat* waarbij de voormalige Spaansche Nederlanden den keizer (Karel III) werden toegewezen onder bepaling van ze nimmer geheel of ten deele te mogen vervreemden en tevens met last om de steden en vestingen van Namen, Doornik, Meenen,

gekozen, daar dit woord meer aan iets voorbijgaande doet denken, terwijl hier bedoeld wordt iets van blijvende werking met dadelijke uitvoering. Dit blijkt ook uit de definitie die HUBER (de Jure Civit., Ed. 1698, III S. IV III § 1) van tractaten geeft: Est conventio inter diversas civitates *non transitoria.* On divise aussi les traités en *conventions transitoires, qui sont exécutees tout de suite, sansqu'il soit besoin de prestations ultérieures; seulement leurs effets sonts permanents* ..... *et en traités proprement dits, qui portent sur des prestations continues etc.* [1]) De meening is hetgeen WINDSCHEID in zijn Pandectenrecht te kennen geeft: „Die Leistung kann eine vorübergehende oder eine dauernde sein, d. h.: sie kann die Willensthätigkeit in einer nur vorübergehenden oder in einer dauernden Weise in Anspruch nehmen. Dauernd is die negative Leistung, aber auch die positive kann es sein." [2])

De transitoire overeenkomsten zijn uit den aard der zaak altijddurend; zoodat zij eenmaal vervuld

---

Veurne, Warneton, Yperen, Dendermonden en het fort Knocken, als een barrière tegen Frankrijk, door de troepen der Republiek te laten bezetten.

1) Verg. ook Traité complet de Diplomatie T. I. p. 422.

2) Lehrbuch des Pandectenrechts § 252.

zijnde, voortblijven bestaan, onafhankelijk van de veranderingen die mochten plaats gegrepen hebben, hetzij in den persoon van den Vorst, in de regeeringsvorm, of zelfs in de Souvereiniteit van den Staat die ze heeft gesloten, namelijk zoolang zij niet met onderlinge toestemming herroepen zijn; zelfs een oorlog om eene andere oorzaak ontstaan, doet ze niet van zelve vervallen; hoewel zulk een oorlog reden kan zijn om hunne uitvoering op te schorten, en somtijds ook om ze te herroepen.

De eigenlijk gezegde tractaten daarentegen, vervallen, al zijn zij ook voor altijd gesloten: 1°. in het geval dat de staat die ze heeft aangegaan, zijne onafhankelijkheid verliest of ontbonden wordt; 2° wanneer die Staat uit vrijen wil verandering in hare constitutie brengt; indien nl. het tractaat met het oog op de vorige Grondwet gesloten is; of in andere woorden, wanneer de inwendige inrichting van een staat zoo veranderd is, dat zij het tractaat, in andere omstandigheden gesloten, onuitvoerbaar maakt. 3°. Eindelijk vervallen deze tractaten wanneer een oorlog tusschen de contracteerende partijen uitbarst. Heeft dit plaats dan is het dus zelfs niet noodig om, zooals vroeger de gewoonte was, de tractaten aan

den vijand op te zeggen; hetgeen nu slechts gebeurt wanneer bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven. Zoo heeft Groot-Britannië in April 1780, [1]) hare tractaten met de Republiek der Vereenigde Provinciën, lang vóór de oorlogsverklaring opgezegd; [2]) voorzeker met het doel om niet meer aan de bepalingen die zij bevatten gebonden te zijn in het geval van oorlog.

Hierbij rijst de vraag, hoever de regel »rebus sic stantibus sicuti stant," zich uitstrekt. Vattel [3]) wil deze regel voor het geval verstaan: »S'il est certain et manifeste que la considération de l'état

---

1) Zie Kluit t. a. p. § 248.

2) Vroeger was het gebruikelijk dat bij het sluiten van den vrede, de vroegere tractaten werden vernieuwd. Ook na dezen oorlog werd hier van den kant van Engeland op aangedrongen; evenwel ronder gevolg. Rendorp zegt hierover in zijne Memoriën Deel II bl. 14, 28 o. a. het volgende: »dat zij (de Commissarissen) niet konden nalaten Zijne Hoogheid met een woord eenige aanmerkingen mede te deelen op de articulen welke aan eenige Heeren van Amsterdam ter hand gesteld waren, en wel op het eerste aangaande *vernieuwing der Tractaten;* dat dit hun ongeraden voorkwam, dewijl dezelve hoe voordeelig ze ook konden schijnen, nooit voordeel aanbrachten; alzoo te meermalen ondervonden was, dat op een tijd dat de Republiek daarvan de voordeelen kon genieten, Engeland altijd door haar overmacht middelen had weten uit te vinden, om zulks te beletten. bl. 127.

3) Droit des Gens II. c. XVII, § 206.

présent des choses est entrée dans la raison qui a donné lieu à la promesse; que la promesse a été faite en considération, en conséquence de cet état de choses; elle dépend de la conservation des choses dans le même état" en verder: „Le seul état de choses, à raison duquel la promesse a été faite lui est essentiel, le changement seul de cet état peut légitimement empêcher ou suspendre l'effet de cette promesse. C'est là le sens qu'il faut donner à cette maxime des Jurisconsultes: »Conventio omnis intelligitur rebus sic stantibus." — BIJNKERSHOEK daarentegen [1]) geeft de volgende 4 punten als grond voor terugtreden op. 1°. Sinova causa satis idonea obveniat. 2°. Si res eo deducta sit, unde incipere non possit. 3°. Si ipsa pactorum ratio cesset. 4°. Si necessitas ac utilitas Reipublicae aliud flagitent. TESTA [2]) voegt hier bij: Nam quascumque res adjunctas in ineundo foedere socii manifesto spectaverint, immutata harum rerum facie, quin a foedere jure recedatur, affirmare nulli dubitamus."

---

1) Q. J. P. L. II. C. 10.
2) F. M. W. TESTA Diss. De causis, ob quas pax cum hoste communi, a gentibus in bello sociis, jure, seorsum condatur (1828) p. 97.

De onlangs plaats gehad hebbende opzegging der Handelstractaten door Frankrijk, zou, wanneer de regel „rebus sic stantibus", in het privaatrecht bestond, tot moeilijkheden aanleiding geven.

Over genoemde opzegging, lezen wij in het Handelsblad van 23 Jan. 1879 het volgende: „Een der scheepsbouwmeesters aan de Clyde, die verleden week een stoomschip te leveren had aan een Franschen reeder te Hâvre, heeft fr. 60,000 inkomend recht moeten betalen. Deze tijding heeft eerst ongeloof, en later verontwaardiging opgewekt, want de meerderheid zelfs van de mannen van zaken had zich niet voorgesteld dat Frankrijk dus plotseling, zonder waarschuwing, Engelsche goederen kon belasten. Men ging gerust contracten aan, denkende dat de Fransche Regeering altijd een jaar te voren het handelsverdrag met Engeland moest opzeggen, en er niet op lettende dat volgens het verdrag Engeland dezelfde voorrechten geniet als de meest begunstigde natie. Deze meest begunstigde natie was Oostenrijk, en nu Oostenrijk het verdrag van 1866 heeft opgezegd, hebben de Engelschen weder onder de oude tarieven het hoofd te bukken, eer zij hunne goederen in Franrijk kunnen binnenvoeren."

Geldt de bovenvermelde regel, dan zal hij die het verhoogde inkomend recht moet betalen het contract kunnen opzeggen, want hij had dit met het oog op het lage tarief gesloten. — Geldt hij echter niet, dan moet wien het treft, die casus dragen.

Het is genoegzaam bekend hoe weinig men zich echter tot deze gevallen beperkt. WICQUEFORT komt er gul voor uit: „J'y ajouterai que les Princes ne font point de traitté, sinon avec cete condition tacite, qu'ils ne l'observeront que tant qu'ils le pourront faire saus préjudice de leurs interests. Leur intention est d'en tirer tout le profit, et d'en laisser toutes les incommodités et tout le péril à leur compagnon, s'ils peuvent" en verder: „La raison de cela est, que les Princes ont une obligation à leurs sujets, qui est sans comparaison plus forte que celle où ils entrent par l'alliance, quelque estroite qu'elle puisse estre." [1]) Ook door RENDORP [2]) wordt dit gebillijkt: „Het is onbetwistbaar, volgens de wetten der goede staatkunde, ja der rechtmatigheid, dat wanneer een Vorst kiezen moet tusschen het breken zijner Tractaten,

1) DE WICQUEFORT t. a. p. II L. II S. XII p 263 en v.

2) Mem. II p. 300, 301.

of den ondergang, ja aanmerkelijk onheil zijns Volks, dit laatste bij hem het zwaarste wegen moet."

Hieruit volgt dat men na het sluiten van den vrede, die tractaten moet vernieuwen, die men wenscht behouden te zien. — Het spreekt van zelf dat ook tractaten door het verloop van den bepaalden tijd vervallen, indien zij niet uitdrukkelijk vernieuwd worden, of wanneer de stipulaties die zij bevatten, over en weer nagekomen zijn, of wel wanneer de omstandigheden zoo veranderd zijn, dat de tractaten niet meer bindend zijn.

Deze onderscheiding tusschen transitoire overeenkomsten en tractaten zou nog van grooter belang zijn, indien niet vele tractaten, en met name vredestractaten uit artikels van de eene en de andere soort waren samengesteld, en dus *gemengd* zijn. Dit heeft ten gevolge dat zij vaak moeilijk te onderscheiden zijn tusschen die bedingen die uit hun aard voortdurende zijn, en die welke, hetzij om oorlog tusschen de contracteerende partijen, hetzij om andere redenen vervallen. Daarom voegt men vaak in vredestractaten, uit overmaat van voorzichtigheid, stipulaties in, die de vroeger tusschen de partijen bestaande tractaten weer bekrachtigen en uitdrukkelijk bevestigen. »Les

confirmations réitérées," zegt WHEATON,[1]) »des traités de Westphalie et d'Utrecht dans presque tous les traités subséquents de paix ou de commerce entre les mêmes parties, constituèrent une sorte dc code écrit de droit public par lequel la distribution des territoires parmi les principaux États de l'Europe fut rétablie d'une manière permanente jusqu'au moment où elle fut violemment rompue par le partage de la Pologne, et les guerres de la révolution française." [2])

Wanneer een tractaat uit meer artikelen bestaat, moet men de hoofdartikelen van de bijkomende onderscheiden; zoo ook die welke door hun inhoud samenhangen, van die tusschen welke zoodanig verband niet bestaat. Vervallen de hoofdartikelen, dan vervallen ook de accessoire, hoewel er gevallen zijn waarin de politiek belet zich daaraan te onttrekken; worden echter de accessoire artikels verbroken, dan heeft dit niet het verbreken der hoofdartikels ten gevolge.

Vaak worden ook aan Tractaten toelichtende protocollen geannexeerd, die hetgeen in het Tractaat overeengekomen is nader omschrijven of wel sommige

---

1) t. a. p. § 11.

2) Zie vooral F. v. GENTZ, Fragmente aus den neuesten Geschichte des politischen Gleichgewichts in Europa (St. Petersburg 1806).

artikelen van het Tractaat die anders in de toepassing tot moeilijkheden aanleiding zouden kunnen vinden toelichten. Dit is o. a. ook het geval met het Tractaat van handel en scheepvaart, den 31sten Dec. 1851 door Nederland met Pruissen en de andere Staten van het Tolverbond gesloten. De laatste § van dit Protocol luidt aldus: „Les plénipotentiaires sont convenus que le présent protocole aura la même durée que le traité; qu'il sera soumis en même temps aux hautes parties contractantes, et que les dispositions qui y seront contenues, seront censées avoir obtenu la ratification des Gouvernements respectifs, dès que celle du Traité même aura lieu." [1])

Zelfs worden door protocollen veranderingen gebracht in de door een Tractaat gemaakte bedingen; zooals dit plaats greep bij het, door de Tweede Kamer verworpen, Handels-Tractaat met België van 27 Oct. 1857 (Bijlagen 1857—1858 bl. 416.)

In tweeledigen zin worden tractaten in *reëele* (zakelijke) en *personele* verdeeld 1°. wat het *object* aangaat, noemt men personele die ten voordeele der persoon, of

---

1) Zie verder over de bedenkingen die in de afdeelingen over dit Protocol werden geopperd, Mr. T. M. C Asser Het Bestuur der Buitenlandsche Betrekkingen bl. 208 vv.

zelfs der familie van den Vorst die ze aangaat gesloten worden; terwijl de reëele onmiddelijk in het belang van den Staat worden gesloten; 2°. wat den *duur* aangaat noemt men die tractaten personeel wier bestaan verbonden is aan het leven dergenen die ze aangaan, of van hunne familie, en reëel, die wier bestaan onafkelijk is van de veranderingen die in dien opzichte hebben plaats gehad. De meeste tractaten die in deze eenen zin personeel zijn, zijn het ook in den anderen.

Alle tractaten tusschen republieken gesloten zijn reëel, zoo ook diegene die voor een bepaalden tijd, of voor altijd gesloten zijn. Wat die tractaten aangaat die hetzij tusschen Vorsten onderling, hetzij tusschen een Vorst en eene Republiek gesloten zijn, zonder dat hunne duur uitdrukkelijk bepaald zij, moet men, om hun aard te leeren kennen, hunne bewoording, zoowel als de omstandigheden onder welke zij gesloten zijn raadplegen, en zelfs ook de Staatsregeling der contracteerende mogendheden.

Het belangrijke van deze verdeeling is, dat de reëele tractaten voor iederen troonsopvolger verbindend zijn, zonder dat het noodig zij ze uitdrukkelijk te vernieuwen, terwijl de personele vervallen 1°. door

den dood van hen aan wier persoon zij gebonden zijn; 2°. door hunnen vrijwilligen of gedwongen afstand; tenzij zij juist gesloten waren om hem die ze aanging op den troon te behouden, en deze het recht heeft, en de hoop koestert dien nogmaals te bestijgen; en somtijds ook 3°. door verandering in de constitutie van het land wiens hoofd het tractaat gesloten heeft, tenzij men overeenkome het tractaat te behouden. [1])

Beide DE GROOT en PUFENDORF erkennen deze belangrijke onderscheiding tusschen Personele en Reëele Tractaten. De eersten zegt PUFENDORF [2]) zijn die met den Vorst gesloten zijn alleenlijk met betrekking tot zijne persoon, en ook met zijn leven vervallen; de *reëele*, zijn die met Koningrijken en Gemeenebesten gesloten worden, en die het Ministerie of de Regeering onder welke zij gemaakt zijn, overleven. — VATTEL [3]) drukt zich duidelijker uit wanneer hij zegt dat Personele Tractaten betrekking hebben op de *personen* der contracteerende partijen, en in die persoon als het ware gevestigd zijn, terwijl Reëele Tractaten op *zaken* betrekking hebben, waarover door de contrac-

---

1) MARTENS t. a. p. §§ 60, 61.
2) De Jure Naturae et Gentium L. XII C. 9 § 6.
3) Dr. des Gens L. II § 183.

teerende partijen gehandeld wordt, en die geheel onafhankelijk van hunne personen zijn.

„The most remarkable instance in Modern Times, of a *Personal League*", zegt Twiss [1]) „is that which was concluded at Paris (14 Sept. 1815) between the Emperor of Russia, the King of Prussia, and the Emperor of Austria, and which has been designated *the Holy Alliance.* It was signed in triplicate by the three Sovereigns personnally, and does not bear any Ministerial countersignature."

Het Pacte de famille der Bourbons [2]) van 15 Aug. 1761 is hoofdzakelijk een personeel tractaat; dit blijkt reeds uit den naam die er in den „préambule" aan gegeven wordt en waarin wij lezen: „Les liens du sang qui unissent les deux Monarques qui régnent en France et en Espagne, et les sentiments particuliers dont ils sont animés l'un pour l'autre, et dont ils ont donné tant de preuves, ont engagé S. M. Très-Chrétienne, et S. M. Catholique, d'arrêter et conclure *entre Elles* un Traité d'amitié et d'union sous la dénomination de pacte de famille, et dont l'objet

---

1) Zie Twiss t. a p. §§ 212 en 214.

2) Te vinden bij Martens, Recueil T. I p. 1.

principal est de rendre permanents et indivisibles tant pour LL. MM. que pour leurs Descendants et Successeurs, les devoirs qui sont une suite naturelle de *la parenté* et de l'amitié." Dit wordt ook nader in art. XXI gecaracteriseerd: „Le présent traité devant être regardé, ainsi qu'il a été annoncé dans le préambule, comme un Pacte de Famille, entre toutes les branches de l'Auguste maison de Bourbon, nulle autre puissance, que celles qui seront de cette maison, ne pourrait être invitée, ni admise à y accéder;" in welk art. de bloed- en vriendschapsband als de eigenlijke basis wordt aangenomen. De artt. XXIII en XXIV zouden desnoods als bepalingen van een reëel tractaat kunnen worden beschouwd, en in zoover zou dit tractaat met den naam „gemengd" kunnen bestempeld worden. Art. XXIII nl. dat het „droit d'aubaine" afschaft, en art. XXIV, dat de inkomende rechten betreft, komen eerst direct ten bate der onderdanen. Art. XXVII over de préseance handelende, zegt uitdrukkelijk dat de bepalingen hieromtrent zullen vervallen: „Si des Princes de la maison de Bourbon n'occupaient plus les Thrônes des deux Monarchies." Deze bepaling die in de reeds genoemde artt. XXIII en XXIV niet voorkomt, zou kunnen doen onder-

stellen dat de bepalingen daarin bevat van blijvenden aard waren, en alzoo het karakter hadden van een reëel tractaat.

De schrijver van het Traité Complet de Diplomatie (T. 1 bl. 420) schijnt dit Tractaat geheel als reëel te beschouwen. „Le célèbre Pacte de famille des Bourbons", zoo schrijft hij, „conclu en 1761, *n'était pas un lien entre Louis XV et Charles III, c'en était un entre la France et l'Espagne.* Les Souverains s'étaient engagés de se prêter mutuellement secours, avec la force de leurs Etats." G. F. DE MARTENS daarentegen (t. a. p. I. p. 183 noot *b*) neemt dit Tractaat als geheel personeel aan.

HOOFDSTUK II.

Algemeene beginselen der bekrachtiging van Verdragen.

§ 1.

De Groot [1]) verdeelt Verdragen verder in Foedera (verbonden) en Sponsiones (toezeggingen), bij welke laatsten hoofdzakelijk van bekrachtiging sprake kan zijn. Met beroep op Livius (L. IX C. 5) zegt de Groot dat Foedera zijn: quae fiunt jussu summae potestatis, terwijl: Sponsio est ubi hi qui a potestate summa mandatum ejus rei non habent, aliquid promittunt, quod illam proprie tangit.

Tegenwoordig is deze verdeeling grootendeels vervallen; eene belofte door iemand gedaan, die verstoken is van gezag, zou hoegenaamd geene kracht hebben.

---

1) t. a. p. Lib. II C. XV § 3.

Alle Tractaten worden nu, direct of indirect, op gezag der opperste macht gesloten, en wel meestal door tusschenkomst van vertegenwoordigers dergenen die de hoogste macht in handen hebben. [1])

Al wat door zulk een vertegenwoordiger beloofd wordt, wordt gerekend te zijn gedaan op bevel van hem of hen, die hem gezonden hebben, voor zoover hij zich namelijk aan zijne instructies houdt. Zelfs een *gevolmachtigd* gezant zou geene geldende verbintenissen kunnen aangaan, geheel buiten zijn Souverein om. Zoover strekt zijne volmacht niet. Het hoofd van een Staat in wiens land een uitheemsche gezant zijn eigen land vertegenwoordigt moet in dien gezant den tolk zien zijner Regeering, en hem in zooverre als gevolmachtigd beschouwen. Blijkt intusschen dat

1) Evenwel niet altijd, zoo werd de Heilige Alliantie in 1815, door de Souvereinen in persoon gesloten. In 1729 werd zelfs de Vrede tusschen Zweden en Polen eenvoudig gesloten door verklaringen bevat in eene briefwisseling (28 April en 2 Juni) tusschen de twee Souvereinen. Dit geval mag echter geheel als uitzondering gelden, daar in 1719 een wapenstilstand de vijandelijkheden had doen ophouden, en op dat tijdstip de Vredespreliminairen reeds werden vastgesteld, zoodat het sluiten van den Vrede in 1729 eigenlijk niet meer was dan een bloote formaliteit. Zie G. F. de Martens. Guide Diplomatique (Berlin 1801) T. II p. 941.

Verg. ook hierboven bl. 6 het Oostenrijksch-Russisch antecedent van zoodanige briefwisseling.

de gezant zijne macht overschrijdt, door zich niet aan zijne instructies te houden, of door geheel eigendunkelijk zijn principaal te verbinden, dan zoude men zich te vergeefs op de *volmacht* beroepen, om nakoming te eischen van hetgeen door hem is bewilligd. In dat geval zal de Souverein door eenvoudig zijne ratificatie te weigeren, te kennen geven dat de gezant zijne volmacht heeft overschreden. Vattel [1]) schijnt echter in de ratificatie eene »conditio sine qua non" te vinden. Over de instructies der gezanten sprekende zegt hij: »Nous pouvons d'autant mieux nous dispenser de ces détails, que par un usage sagement établi, les engagements dans lesquels un ministre peut entrer, n'ont aujourd'hui aucune force entre les souverains, s'ils ne sont ratifiés par son principal."

Van de eigenlijk gezegde foedera, kan alleen bij die »quae fiunt *jussun* summae potestatis" van bekrachtiging sprake zijn, want het zou eene ongerijmdheid wezen de hoogste macht datgene te laten ratificeeren wat door hen, die met haar bekleed zijn, is geschied. [2])

1) t. a. p. L. IV C. VI § 77.

2) Zou het niet ongerijmd zijn geweest, de Tractaten op 5 en 10 Mei 1808 te Bayonne, tusschen Napoleon, Karel IV en Fer-

De ratificatie zou in dat geval niet meer dan eene bloote formaliteit zijn. Bij toezegging daarentegen, is zij wel degelijk van noode.

Toezeggingen en Verbonden zegt DE GROOT (§ XVI) verschillen slechts in de macht der personen die ze maken, maar, vervolgt hij: duo sunt quae de sponsionibus quaeri solent. Primum si improbetur a rege aut civitate sponsio, in quid teneantur sponsores, ad id quod interest, an ad restituendum rem in eum statum in quo erat ante sponsionem, an ad corpus dedendum.

De tweede vraag is: an sponsio obliget summam potestatem ex notitia et silentio, namelijk wanneer het hoogste gezag van de toezegging afwetende, daartegen niet is opgekomen. DE GROOT haalt ter beantwoording der eerste vraag de twee bekende toezeggingen uit de Romeinsche Geschiedenis aan, namelijk in 321 v. Chr. te Caudium, toen de consuls T. VETURIUS CALVINUS en SP. POSTUMIUS met de Samniten een schandelijk accoord sloten, en in 137 toen MANCINUS met 24000

---

dinand VII gesloten, waarbij aan Napoleon, Spanje en de beide Indiën werden afgestaan nog eens voor verbindend te verklaren? Zie DE PRADT Mémoires Hist. sur la Rev. d'Espagne (1816) pp. 385 en vv.

man, zich aan 4000 Numantiërs overgaf, en hierop beloofde dat Rome de vijandelijkheden zou staken. Geen dezer twee toezeggingen werd door den Romeinschen Senaat geratificeerd.

De Groot is van oordeel dat de eerste meening, of nl. de toezeggers „ad id quod interest teneantur" overeenkomt met het B. R. der Romeinen, de tweede meening met de billijkheid, en dat de derde door het gebruik is goedgekeurd. Dit is trouwens ook voor de toezeggers meestal het eenig mogelijke, schoon niet het billijkst.

Wat de beantwoording der tweede vraag aangaat vraagt de Groot of er ook buiten het stilzwijgen eenige andere zaak bijgekomen is, want zonder eenige bijkomende zaak of daad geeft het stilzwijgen van iemand geen genoegzaam vermoeden van zijn wil. Komen er echter eenige daden bij, die waarschijnlijk tot geene andere oorzaak kunnen gebracht worden, zoo besluit men te recht dat de toezegging is goedgekeurd. Dit spreekt ook van zelf, want het is onverschillig gelijk Julianus [1] leert, of de wil door uitdrukkelijke woorden dan wel, „rebus et factis" verklaard is.

1 L. 32 D. de Legibus I. 3.

Verder wil DE GROOT dat men onderscheid make of de toezegging geschied is zonder eenige bepaling, dan wel of ze geschied is met de voorwaarde; Si rata haberetur a summa potestate. Want het niet voldaan zijn van deze voorwaarde maakt de toezegging te niet. Het schijnt echter dat men aannemen moet dat er stilzwijgend afgesproken is dat de toezegging altijd eerst dan gelden zal, wanneer de bekrachtiging gevolgd is, zoodat deze twee gevallen niet zijn te onderscheiden.

§ 2.

Een Tractaat is dan alleen geldig, zegt de schrijver van het „Traité Compl. de Diplomatie, T. I. p. 412 vv." wanneer het door den Vertegenwoordiger van den Staat is gesloten. De Grondwet van iederen Staat bepaalt hoever de Vorst in Monarchieën of het een of andere lichaam in Republieken, alléén gemachtigd is door Tractaten het land te verbinden. Zoo kan de Grondwet ook de medewerking, de lastgeving of de ratificatie van den Rijksdag, den Senaat, enz. verlangen.

Het Tractaat door een gevolmachtigden gesloten, is bindend indien deze zijne duidelijke opdracht niet

is te buiten gegaan; en eene daaropvolgende ratificatie wordt dan alleen vereischt in het geval dat deze bij de volmacht voorbehouden of wel in het Tractaat zelf zou zijn bedongen, zooals dit tegenwoordig geschiedt bij alle overeenkomsten die niet door den drang der omstandigheden in het leven zijn geroepen.

De ratificatie door eene der contracteerende partijen gegeven, verbindt de andere partij niet om ook hare ratificatie te geven. Zoo ook Klüber, Dr. des Gens, § 142. Van een tegenovergesteld gevoelen is de Martens t. a. p. § 48: „Le motif de cet usage (de la ratification) qui remonte jusqu'aux temps les plus reculés, indique assez que si l'une des deux parties offre dûment sa ratification, l'autre ne peut refuser la sienne qu'en tant que son mandataire s'est écarté des bornes de son instruction, et par conséquent est punissable; et qu'au moins, dans la règle, il ne dépend pas du libre arbitre d'une nation de refuser sa ratification par de simples motifs de convenance."

De ratificaties echter eenmaal uitgewisseld zijnde, maken het tractaat verbindend van den dag af dat het geteekend is, tenzij echter het tegendeel uitdrukkelijk bedongen zij, gelijk in 1795 bij de vrede van Basel, den 5den

April, tusschen Frankrijk en Pruissen, en den 22sten Juli tusschen Frankrijk en Spanje het geval was. — Eenvoudige toezeggingen of verbintenissen door den Staat aangegaan, hetzij door den Vertegenwoordiger van den Staat of door zijn lasthebber, zonder dat zij daartoe waren gemachtigd, zijn vóór hunne ratificatie geenszins verbindend.

De schrijver wijdt vervolgens eenige bladzijden aan opmerkingen aangaande den vorm zoowel der Tractaten als der Ratificaties. Wij ontleenen er het volgende aan:

De vorm van Tractaten is willekeurig, er worden evenveel exemplaren van gemaakt als er contracteerende partijen zijn. De stijl moet zich door eenvoud, duidelijkheid en nauwkeurigheid kenmerken; er moet nimmer twijfel kunnen bestaan omtrent hetgeen bedoeld wordt, alle dubbelzinnigheid moet zorgvuldig geweerd worden. Sommige diplomaten dringen vooral op beknoptheid aan, terwijl andere het Vredes Tractaat van Munster, dat een der lijvigste Tractaten is, als een navolgenswaardig voorbeeld aanhalen. Hoe het ook zij moet men zich aan den eenen kant voor een te grooten omhaal van woorden wachten, tevens moet men aan het Tractaat de uitbreiding geven die de zaak vereischt, daar te groote beknoptheid vaak noodlottige gevolgen zou kunnen hebben.

In Christen landen is het gebruikelijk alle Tractaten aldus aan te vangen: „Au Nom de la Très-Sainte Trinité, Père, Fils et Saint Esprit", of wel „au Nom de la Très-Sainte, et Indivisible Trinité. — De Cte de la Garde zegt hiervan: „C'est un hommage que la piété rend au divin Créateur, auteur de tous les grands événements, et une formalité qui présente l'acte comme plus solennel et inviolable." De mogendheden van Europa, met de Porte of met andere Mohammedaansche Mogendheden onderhandelende, laten deze formule alleen voorkomen op die exemplaren van het Tractaat die zij zelven behouden, terwijl de exemplaren die voor de archieven van Constantinopel bestemd zijn, beginnen met de vermelding der titels van den Sultan. — Hierna komen naam en titel der contracteerende partijen, en worden de omstandigheden die tot het Tractaat hebben aanleiding gegeven vermeld. Vervolgens worden de titels en qualiteiten ingelascht der gezanten die in naam der respectieve hoven handelen, met wederkeerige overlegging van hunne volmacht. — Dan volgt de inhoud van het Tractaat dat uit de wederzijds toegegeven stipulaties bestaat en dat in artikels verdeeld wordt. Het laatste artikel bepaalt gewoonlijk

den tijd binnen welken het Tractaat zal moeten worden geratificeerd, en eindigt met de onderteekening en bezegeling door de onderhandelaren. Indien er middelaren geweest zijn, teekenen dezen onmiddelijk onder het Tractaat of wel onder de handteekening der Contracteerende partijen.

Aan het hoofd der ratificatie komen de titels van den Souverein, die, na de artikels van het Tractaat te hebben gelezen en onderzocht, verklaart dezelve goed te keuren, en belooft ze te zullen vervullen en onderhouden, waartoe hij zich door zijne handteekening verbindt.

§ 3.

In zijn nog niet geheel verouderd werk: „L'ambassadeur et ses fonctions" behandelt DE WICQUEFORT de ratificatie, en haalt bij dit onderwerp tal van hoogst interessante gevallen uit de geschiedenis aan.

Wij stellen ons voor er de merkwaardigste van aan te halen, en zoodoende ook na te gaan in welk licht DE WICQUEFORT ons onderwerp stelt. Wij bepalen ons meer uitsluitend tot die voorbeelden uit onze eigene vaderlandsche geschiedenis geput.

Reeds op de eerste bladzijde toont ook deze schrijver aan dat de ratificatie *geen* essentieel vereischte tot de geldigheid van een tractaat is; niet alleen omdat het tractaat eene gemeenschappelijke, en de ratificatie daarentegen eene geheel eenzijdige handeling is; maar voornamelijk ook omdat zonder de ratificatie het tractaat wel degelijk gelden zou indien men zeker was dat het tractaat, en hij die het gemaakt heeft niet verloochend zouden worden.

De President Jeannin die tijdens het sluiten van het twaalfjarig Bestand in ons land als gevolmachtigd gezant Frankrijk vertegenwoordigde, liet zich in een schrijven van 16 Sept. 1608 aan den heer de Villeroy aangaande ratificatie aldus uit: Hij zegt nl. aan den President Richardot, gezant der aartshertogen aangetoond te hebben, dat zijn meester, die van den Koning van Spanje eene goede en voldoende procuratie had, geene nieuwe volmacht van noode had om aan de Staten der Vereenigde Provincien de door hen verlangde verklaring te verleenen aangaande de vrijheid van hunne Republiek. Dat hoewel er in hunne instructies misschien iets tegenstrijdigs was, het zich wel liet aanzien dat indien de Aartshertogen zich konden laten bewegen dit Besluit te nemen, de Koning van Spanje dit Be-

sluit liever ontveinzen, en zelfs ratificeeren zou, dan er uitdrukkelijk zijne toestemming aan te geven alvorens de zaak geklonken was. *Dat, al hadden de Staten slechts dit Tractaat, zonder de ratificatie van den Koning van Spanje, deze nochtans formeel jegens hen gebonden zou zijn, wijl zijne procuratie hiervoor een genoegzame waarborg was.*

Den 2den Mei 1598, werd tusschen Hendrik IV en Philips II te Vervins een vredestractaat gesloten (en onderteekend). De vrede werd den 12 Juni te Parijs afgekondigd, terwijl de eed voor de naleving en uitvoering van het tractaat, die tot ratificatie strekt, eerst den 21sten van die maand werd afgelegd.

In een brief van 30 Juni 1678 aan de Staten der Vereenigde Provinciën zeide Lodewijk XIV dat het gebruik meebracht dat de zaken in den toenmaligen staat zouden blijven totdat de vrede, door de uitwisseling der ratificaties geheel bevestigd zou zijn; maar dat hij nochtans aan het verzoek der Staten gehoor gevende, de vijandelijkheden tegen de Nederlanden wel zou willen staken. [1]) — De Koning gaf

---

1) De vrede van Nijmegen, die op het punt was van gesloten te worden, dreigde in Juni 1678 nog lang te moeten worden uitgesteld, doordat Lodewijk XIV den 7 Juni aan zijne gevolmachtigden

hierdoor het bewijs dat hoewel de ratificatie gebruikelijk was, zij voor de bestaanbaarheid van een tractaat niet strikt noodzakelijk is.

Het vredestractaat van 17 Sept. 1678 tusschen Frankrijk en Spanje gesloten, bevat de bepaling dat na het uitwisselen der ratificaties de Zeer Christelijke Koning, de nakoming van het tractaat op het Kruis en het Evangelie zou bezweren. »Il me semble" laat DE WICQUEFORT hierop volgen, »que c'est une pré-

---

aangaande de restitutie van de vestingen het volgende schreef »Les États Généraux et l'Espagne ensemble, ou les États Généraux seuls, prétendront peut-être que, aussitôt après qu'ils auraient signé leur traité, je remette les places dans les quelles je trouve bon de les faire rentrer.

Vous jugez cependant qu'il y aurait trop de péril si, lorsque je ne serais pas assuré de faire consentir leurs alliés aux conditions qui les regardent dans le projet, je commençais par me dessaisir des places dont l'Espagne et la Hollande, si elles usaient de mauvaise foi, pourraient se servir utilement contre mes intérêts; qu'elles me priveraient du moyen le plus puissant que j'aurais pour réduire les princes d'Allemagne à la paix, particulièrement l'électeur de Brandebourg, et que, comme je me suis porté principalement à les rendre dans la vue de faire rétablir le roi de Suède, je dois en quelque sorte les garder pour gages jusqu'à ce que je voie sa satisfaction assurée.

Aussi je dois être en droit de les retenir jusqu'à la paix, en exécutant toutefois, dans tout le reste, ce qui touche les États-Généraux et l'Espagne," etc.

Les plénipotentiaires Hollandais écrivirent sur le champ à La Haye et à Londres, annoncèrent publiquement que la paix qui

caution fort inutile, vue que le Prince qui aura engagé sa foy en la signature, et son honneur en la ratification, s'il viole l'un et l'autre, ne fera point de scrupule de faire une bresche à sa conscience, qui n'est pas moins intéressée à l'égard de ceux qui en ont eu leur parole. — J'y ajouste que la ratification *ne serait point du tout nécessaire, si le traitté estoit fait et signé par les Princes mesmes, ou si on estoit asseuré que les instructions que les Princes donnent à leurs ministres, fussent conformes aux pouvoirs que ceux cy communiquent à ceux qui traittent avec eux.*"

Hoewel nu de ratificatie van een tractaat niet volstrekt noodig zij, noch tot de functie van een

---

leur avait paru certaine était à présent fort éloignée, demandèrent que l'évacuation des places promises fût opérée immédiatement après l'échange des ratifications, et qu'on ajoutât dans le Traité, l'évacuation de Maëstricht..... "Ils déclarèrent qu'ils avaient ordre de ne point signer de paix sans être assurés de cette restitution immédiatement après l'échange des ratifications" — Quand Louis XIV reçut ces dépêches, il croyait la paix signée ou sur le point de l'être. Se rendant au désir que lui avaient exprimé les E. G., il avait donné l'ordre au duc de Luxembourg de quitter le voisinage de Bruxelles et de se replier vers Mons, et il avait accordé aux Hollandais une *liberté anticipée* de navigation. Il l'avait annoncé aux E. G. eux mêmes par une lettre cordiale. (Lettre de Louis XIV aux E. G. du 30 Juin 1678.) Correspondance de Hollande Vol. CVII. Zie Mignet: Négociations relatives à la guerre de la Succession d'Espagne IV bl. 590 vv.

gezant behoort, schijnt zij er nochtans een noodzakelijk aanhangsel van geworden te zijn, wijl door haar het tractaat volmaakt wordt, en men zonder haar niet van de uitvoering verzekerd kan zijn. Dit is ook een reden waarom tractaten eerst na de uitwisseling der Ratificaties worden afgekondigd, hoewel van deze regel ook wel eens afgeweken wordt.

De Vorst kan, wil hij zich niets te verwijten hebben, de Ratificatie niet weigeren van een tractaat dat zijn Gevolmachtigde gesloten en geteekend heeft, tenzij hij het tractaat ten strengste afkeurt en den gevolmachtigde straffe wegens het overschrijden van zijne volmacht. Hij is deze voldoening verschuldigd aan den Vorst die door zijn gezant is bedrogen: ook zijne eer die hem dwingt zijn woord in de volmacht gegeven, te houden, eischt deze voldoening. [1]).

De eenvoudige verklaring dat de gezant zijne volmacht heeft overschreden, voldoet den Vorst die te

---

1) Meestal komen deze woorden in dergelijke volmacht voor: „Nous promettons en foy et parole de Roi, ou de Prince, et sous l'obligation et hypotheque de tous nos biens, présents et à venir, de tenir bon, ferme, et stable, et d'accomplir tout ce qui aura été ainsi stipulé, accordé et convenu, par nos Plénipotentiaires et d'en faire expédier nos lettres de Ratification dans le temps dans le quel ils se seront obligés de les fournir."

goeder trouw met den gezant gehandeld heeft niet. Evenals het Burg. Recht een privaatpersoon noodzaakt datgene na te komen wat zijn mandataris krachtens zijne volmacht gedaan heeft, zoo dwingt ook het Volkenrecht den Vorst hetgeen zijn gezant krachtens zijne volmacht gedaan heeft, te ratificeeren, en wel voornamelijk indien het eene volstrekte en algemeene volmacht, zonder eenige beperkende voorwaarde is. — Het valt te betwijfelen of de handelwijze der Staten der Vereenigde Provinciën kan gerechtvaardigd worden, die in 1656 de ratificatie weigerden van het Tractaat dat hunne gevolmachtigde gezanten met den Koning van Zweden (Karel X) te Elbing gesloten hadden. Omtrent dit Tractaat lezen wij bij Kluit (Hist. Foed. Belg. Foed. p. 310 v.): Ut autem, quae ab parte Reginae Christinae tempore belli nostri Cromwelliani intercesserant *cavillationes*, in posterum praeciderentur, in primis quum, propter Regis Caroli Gustavi, Poloniam armis petentis, rapidum victoriarum cursum, augeretur ordinum cura de impedita Maris Balthici navigatione; placuit novum Foedus Elbingense a. 1656 d. $\frac{1}{11}$ Sept., cujus princeps scopus erat confirmatio Foederum a. 1640 et 1645, libertas Commercii, et ut ne, durante illis in oris bello, navis

Balthici navigatio turbaretur; ut ne graviora quam ex Matricula Vectigalia exigerentur; neque plura quam indigenis onera imponerentur, atque eodem, si velint, jure utantur Angli, Galli, Dani, Brandeburgenses. Denique ut, salva fide Regi Poloniae praestanda, urbs Gedanum (Dantzich) hoc Foedere comprehendatur ex pacto Ordinum cum Urbe d. 10 Jul. et ex alio Belgarum cum Danis Polonos juvantibus Pacto d. 16 Aug. *Verum Ordines illud Feodus ratum habere recusant, nisi capita quaedam clarius explicarentur.*

Zie verder hieromtrent: Brieven van DE WITT ('s Gravenh. SCHEURLEER 1725) Deel VI blzz. 40, 54, 123, 492.

Zeker is het dat de Gezanten hunne volmacht in behoorlijken vorm hadden en dat zij die niet waren te buiten gegaan, daar zij geen enkelen stap gedaan hadden, noch een enkel artikel hadden vastgesteld zonder de medewerking en de toestemming van hunne Committenten. Ook staat het vast dat de afgevaardigden der Staten, die het tractaat onderzochten, hetzelve geheel overeenkomstig de orders en instructies der Gezanten bevonden te zijn. De Staten zelven deelden het aan de gezanten van hunne bondgenooten, aan den Koning van Denemarken, en aan den

Protector van Engeland mede, zoodat men er niet aan twijfelde of het Tractaat zou met algemeene stemmen door al de Provinciën worden geratificeerd.

Niettegenstaande dit alles weigerden de Staten niet alleen het tractaat van Elbing te ratificeeren als zijnde strijdig met hun belang, maar zij wisten hiertoe ook de afgevaardigden der andere Provinciën over te halen, en lieten bepalen dat men alvorens het tractaat te ratificeeren, den Zweden de verklaring van eenige punten zoude vragen die men meende voor den handel van het hoogste belang te zijn. De Koning van Zweden liet zich dit welgevallen op voorwaarde dat de Staten er voor zouden instaan hierna het tractaat te ratificeeren; hieromtrent wilden zij zich echter niet uitlaten, zoodat men wel begreep dat zij niet van plan waren te ratificeeren, hoewel de Staten van Zeeland en Friesland van oordeel waren dit wel te moeten doen.

Eenigen tijd daarna, in 1599 sloot men een soort van tractaat waaraan men den naam van „elucidatie" gaf.[1])

Den 27 Aug. 1656, dus vier jaar na het sluiten van het tractaat, schreef de Raad-Pensionaris de

1) „Mot aussy nouveau", zegt de W. t. a. p. 386 „que cette manière d'agir estoit nouvelle dans un païs où on avait toujours affecté de paraistre fort religieux à exécuter la parole qu'on avait donnée."

Witt, aan den Heer G. van Slingelandt: „Wij hebben uyt UEdts voorgaende brieven nogh niet volkomentlijk konnen afnemen of de ratificatien op 't Elbinghsche Tractaet, ende de Illucidatien van het selve geëxtradeert syn of niet, nae welckers kennisse wy seer verlangen, aengesien daer volkomentlyk aen dependeert de vriendtschap of misintelligentie met de kroon van Sweden. Dogh ik hoope, dat wij UEd eerstdaegs met de originele instrumenten van ratificatie alhier in 't Vaderlandt sullen sien, in welckers verwaghtinge ick dese sal afbreeken, enz.

Vaak geschiedt de uitwisseling der ratificaties door ondergeschikte gezanten, of, zoo die er zijn, door de middelaars.

Het tractaat dat in 1572 tusschen Karel IX Koning van Frankrijk, en Elisabeth Koningin van Engeland gesloten werd, bevatte de bepaling dat het door de beide contracteerende partijen binnen vier maanden zou worden geratificeerd en dat de ratificatie der Koningin, in handen zou worden gesteld van den gewonen gezant van Frankrijk die daartoe uitdrukkelijk gemachtigd zou zijn. De Koningin liet daarom van het Fransche Hof den juisten tijd vragen waarop het wilde dat de uitwisseling der Ratificaties zou plaats hebben.

De ratificaties moeten wat hun vorm en inhoud aangaat in orde zijn. Hoe korter van inhoud hoe beter. Zij behoeven slechts datgene wat in het tractaat is bedoeld goed te keuren en te bewilligen, en dat in duidelijke en welgekozen bewoordingen. — De vorm moet daarom in acht worden genomen, wijl het noodig is dat de ratificaties even als het Tractaat zelve, met het groote Staatszegel voorzien worden.

Alvorens met de gezanten van de aartshertogen ALBERT en ISABELLA onderhandelingen aan te knoopen, stemden de Staten der Vereenigde Provinciën er in toe een wapenstilstand te sluiten die de Koning van Spanje goedkeuren en ratificeeren moest, evenals ook hetgeen de vrijheid en onafhankelijkheid van hunnen staat betrof. Hoewel de Regeering van Spanje met het oog op de finanties vurig zoo al niet naar den vrede dan toch naar de staking der vijandelijkheden in de Nederlanden verlangde, ratificeerde zij toch met moeite hetgeen de aartshertog had beloofd en toegestaan om de wapenstilstand te verkrijgen. De Koning van Spanje die hetgeen door den aartshertog was vastgesteld niet wilde herroepen, te meer daar Spanje niet in staat was den voor haar zoo drukkenden oorlog voort te zetten liet eindelijk eene acte van

ratificatie verzenden. VERREYKEN bracht die naar 's Gravenhage, waar zij zoo gebrekkig werd bevonden, dat men hem nauwelijks wilde toestaan eenige dagen te 's Hage te vertoeven, binnen welken tijd hij beloofde haar te zullen veranderen. De Staten maakten er opmerking op dat de ratificatie slechts op papier was geschreven en dat zij onderteekend was: „Yo el Rey", terwijl zij op perkament had moeten geschreven zijn en met den naam des konings onderteekend, even als hij gewoonlijk met alle vreemdelingen deed die van hem onafhankelijk waren. De Staten waren ook van oordeel dat deze ratificatie even gebrekkig was wat haren inhoud, als wat haren vorm betrof. — Indien slechts de ratificatie in eenvoudige en algemeene termen opgesteld is, en het tractaat in zijn geheel bevat, kan er nimmer aanleiding tot eenig verschil zijn.

Toen in 1647 de Fransche Gevolmachtigde Servien een waarborg tractaat sloot, bracht men onder anderen ook de volgende moeilijkheid te berde: of namelijk na de onderteekening van het Tractaat waarover men te Munster handelde, de vijandelijkheden al of niet zouden worden gestaakt. De Staten zeiden dat *de bloote onderteekening niet voldoende was om de vijan-*

delijkheden te doen eindigen, maar dat men het na de onderteekening tot een punt van overweging zou kunnen maken, of het geraden was ze vóór de Ratificatie en de afkondiging van het Tractaat te doen eindigen.

Evenwel kunnen, zooals wij reeds hebben opgemerkt, Tractaten zonder geratificeerd te zijn, toch gelden. Het twaalfjarig Bestand, dat in 1609 tusschen Spanje en de aartshertogen aan den eenen kant, en de vereenigde Provinciën aan den anderen kant gesloten is, werd nimmer in forma geratificeerd. Hierover bekommerde men zich trouwens niet veel, wijl de Staten goede borgen hadden. —

Er verliepen drie jaar alvorens het Tractaat van Vervins door het hof van Madrid werd geratificeerd; dit was Hendrik IV ook tamelijk onverschillig, wijl de Aartshertog het Tractaat desniettemin uitvoerde, en de vestingen die moesten teruggegeven worden, van Spaansche bezettingen liet ontruimen. De dood van Filips II was voor een deel de oorzaak van deze vertraging. Zijn opvolger die nog jong was, en die meende te moeten toonen dat hij hetgeen door zijn vader op het laatst van diens leven gedaan was, niet goedkeurde, maakte moeilijkheden. (Zie de Wicquefort T. II Sect. XV.

HOOFDSTUK III.

De bekrachtiging van Verdragen volgens ons Staatsrecht.

§ 1.

Art. 57 der Grondwet.

De Koning maakt en bekrachtigt Vredes- en alle andere Verdragen met vreemde Mogendheden.

Hij deelt den inhoud dier Verdragen mede aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra hij oordeelt dat het belang en de zekerheid van het Rijk zulks toelaten.

Verdragen, welke, hetzij afstand of ruiling van eenig grondgebied des Rijks of in andere werelddeelen, hetzij eenige andere bepaling of verandering, wettelijke rechten betreffende inhouden, worden door den Koning niet bekrachtigd, dan nadat de Staten-Generaal die bepaling of verandering hebben goedgekeurd.

„De bekrachtiging van een Vredesverdrag zoowel als van andere Tractaten, behoorde, volgens de Staats-

regelingen van 1798 [1]), 1801 [2]) en 1805 [3]), aan het Vertegenwoordigend of Wetgevend Lichaam. Intusschen werd hierop door die Staatsregelingen zelven een uitzondering gemaakt met opzicht tot geheime artikelen, mits die niet streden met de openbare, noch strekten tot afstand van eenig grondgebied van het Gemeenebest. De Constitutie van 1806, art. 35, liet de bekrachtiging aan den Koning, en verordende dat de bekrachtigde Tractaten, na, met uitzondering van de geheime artikelen, door den Koning, aan het Wetgevend Lichaam te zijn medegedeeld, als wetten zouden worden afgekondigd.

»Volgens de schets van HOGENDORP, art. 4, moest het bekrachtigen aller Tractaten hoegenaamd worden opgedragen aan den Souvereinen Vorst. En zulks

1) Art. 140. Het (Uitvoerend Bewind) zal de onderhandelingen van Vrede, het maken van Tractaten van Vriendschap of Koophandel en het aangaan van Alliantiën met vreemde Mogendheden, voorbereiden, voortzetten en sluiten, mits onder opvolgende ratificatie en bekrachtiging van het Vertegenwoordigend Lichaam.

2) Art. 39. Het Staatsbewind sluit alle Tractaten, hetzij van Vrede, Alliantie, Neutraliteit, Koophandel of andere, doch niet dan onder opvolgende bekrachtiging van het Wetgevend Lichaam.

3) Art. 31. Het recht van bekrachtiging van Tractaten, van Vrede, Alliantie en Koophandel behoort bij uitsluiting aan de Vergadering van Hun Hoogmogende.

deed de Grondwet van 1814, art. 38[1]), behoudens de kennisgeving aan de Staten-Generaal. Een zoo onbepaalde eisch, verbood het soms noodzakelijke geheim, dat alle vroegere Staatsregelingen hadden geëerbiedigd. De wijziging bij art. 57 gesteld, was noodig. De Commissie echter, op welker verslag die wijziging werd gemaakt, stelde tevens voor, bij te voegen, dat geheime artikelen met de openbare niet strijdig zouden mogen zijn. Het is niet duidelijk waarom, hoewel het Ontwerp der Commissie doorging, die bijvoeging in de Grondwet wordt gemist." [2])

Alvorens naar aanleiding van het eerste gedeelte van ons Grondwet-art. de bekrachtiging te bespreken, willen wij eerst kortelijk de 2de en 3de alineas nagaan, die eene beperking bevatten van het in de eerste alinea aan den Koning verleend praerogatief.

In de tweede alinea wordt den Koning namelijk de verplichting opgelegd, om zoodra hij oordeelt dat het belang en de zekerheid van het Rijk zulks toelaten, den inhoud dier verdragen aan de beide

1) Aan Hem alleen is behoudens de kennisgeving daarvan aan de St.-Gen. opgedragen het recht om alle verbonden en verdragen te doen sluiten en te bekrachtigen.

2) Zie Mr. J. R. Thorbecke, Aanteekeningen op de Grondwet, art. 57.

Kamers der Staten-Generaal mede te deelen. [1]) Met welk doel wordt hem die verplichting opgelegd? Er zijn slechts twee redenen denkbaar. 1°. Hij moet dit óf doen om de aan Kamers gelegenheid te geven aangaande die verdragen inlichtingen te bekomen, of wijzigingen voor te stellen, óf 2°. moet deze mededeeling eenvoudig beschouwd worden als eene bloote kennisgeving aan de Staten-Generaal, als Vertegenwoordigers van het Nederlandsche Volk, dat in de eerste plaats belang heeft in kennis te worden gesteld met Tractaten door hare Regeering gesloten.

Mr. T. M. C. Asser, [2]) zegt over den *vorm* waarin de medewerking der St.-Generaal ten aanzien der verdragen plaats heeft: „Wanneer er een verdrag tusschen Nederland en eene andere mogendheid gesloten is, dan stelt onze Regeering zich de vraag, of er in dat Verdrag artikelen voorkomen die, op grond van Art. 57 3e lid der Grondwet, de goedkeuring der Staten-Generaal vereischen. Zoo neen,

---

1) In de Grondwet van 1815 werd in art. 603 eene dergelijke mededeeling vereischt, *Vreemde troepen worden niet dan met gemeen overleg des Konings en der Staten-Generaal in dienst genomen, de capitulatien dienaangaande door den Koning gemaakt, worden aan de Staten-Generaal medegedeeld, zoodra hij zulks geraden oordeelt.*

2) t. a. p. bl. 179 v.

dan worden die verdragen aan de beide Kamers eenvoudig *medegedeeld.* De Tweede Kamer belast dan eene Commissie uit haar midden met het onderzoek van het Verdrag, de Eerste Kamer pleegt de megedeelde Verdragen, eenvoudig voor kennisgeving aan te nemen. De Commissie van onderzoek in de Tweede Kamer zijn gewoon in haar Verslag een korte uiteenzetting van den inhoud van het Tractaat te geven, voorts, zoo zij daarin aanleiding vinden tot aanmerkingen, hetzij met het oog op de Grondwet, hetzij met betrekking tot de innerlijke waarde van het Tractaat, die aanmerkingen mede te deelen, en ten slotte eene conclusie voor te stellen, meestal hierin bestaande, dat het behandelde Tractaat voor kennisneming worde aangenomen met of zonder mededeeling van het Verslag aan den Minister van Binnenlandsche Zaken. Dit laatste geschiedt gewoonlijk alleen dan, wanneer in het Verslag aanmerkingen gemaakt of wenschen geuit worden, niet wanneer het eene bloote ontleding van het Tractaat bevat." Mr. Asser, is het met den Heer Blussé *van Oud-Alblas* niet eens, waar deze meent, dat al waren er ook in een verslag geene vragen of wenschen uitgedrukt, toch steeds en in elk geval de welvoegelijkheid vorderde, dat aan den

Minister officieel werd kennis gegeven *op welke wijze de Kamer een einde heeft gemaakt aan eene zaak aan hare behandeling opgedragen.* „Wij kunnen dit laatste," zegt Mr. Asser, „niet toegeven: Tractaten zoo als het hier bedoelde, [1]) worden niet aan de Kamer *ter behandeling* opgedragen, maar eenvoudig *medegedeeld.* De Kamer kan met het aannemen voor kennisgeving volstaan; heeft zij eene Commissie met het onderzoek belast, en verklaart deze in haar verslag inlichtingen wenschelijk te achten of maakt zij aanmerkingen, dan ja, komt eene mededeeling aan den Minister te pas, om dezen de gelegenheid te geven, de inlichtingen te verschaffen, of de aanmerkingen te wederleggen. Maar eene mededeeling zonder dit doel, en alleen uit een oogpunt van welvoegelijkheid, achten wij overbodig".

Wij stemmen hierin volkomen toe „eene mededeeling uit een oogpunt van welvoegelijkheid" achten wij overbodig: maar zal in geval de Commissie met het onderzoek belast, inlichtingen wenscht te bekomen, of althans aanmerkingen te maken heeft, eene mededeeling daarvan aan den Minister ook niet overtollig

---

1) In 1852 met Frankrijk gesloten omtrent de gelijkstelling der vlaggen met opzicht tot de loodsgelden. Te vinden bij Lagemans T. IV N° 283.

zijn? — De Koning deelt den inhoud van verdragen aan de Kamers mede. Maar welke kracht zouden zelfs de meest gegronde aanmerkingen op een reeds gesloten Tractaat kunnen hebben; zij zouden er immers niets toe of af kunnen doen.

Ook kan men niet aannemen dat de Koning vóór de ratificatie zijne mededeeling aan de Staten-Generaal doet, zich hierdoor het recht voorbehoudende om nog vóór dien tijd veranderingen in het Tractaat te brengen. De tweede clausule van het alinea verbiedt ons dit aan te nemen. De mededeeling geschiedt: *zoodra hij oordeelt dat het belang en de zekerheid van het rijk zulks toelaten.* Stel dat dit het geval *niet* is, dan blijft dus de mededeeling achterwege. Geen gelegenheid nu voor de Kamers om aangaande zulk een Tractaat inlichtingen te bekomen of aanmerkingen te maken, dan misschien maanden na het sluiten daarvan. En dan vragen wij nogmaals, wat zou het baten?

Wij zijn dus geneigd de mededeeling aan de beide Kamers der Staten-Generaal als eene bloote formaliteit te beschouwen, als een soort van afkondiging van het Tractaat. Maar waarom dan die mededeeling juist aan de Staten-Generaal gericht? Als wetgevend

lichaam is het hun aan niets gelegen in kennis te komen van Tractaten, wier sluiting door hen niet kan worden belet, en wier inhoud door hen niet gewijzigd of veranderd kan worden. Waarom niet veeleer de eenvoudige openbaarmaking van Tractaten in de Staats-Courant bevolen, natuurlijk met bijvoeging van de clausule: „zoodra hij oordeelt dat het belang en de zekerheid van het Rijk zulks toelaten." Benjamin Constant [1]) is van eene andere meening: „Les traités", zegt hij, „sont examinés par le parlement, non pour les rejetter ou pour les admettre, mais pour déterminer si les ministres ont rempli leur devoir dans les négotiations. La désapprobation du Traité n'a de résultat que le renvoi ou l'accusation du ministre qui a mal servi son pays." — Indien de mededeeling alleenlijk met dit doel bevolen wordt, indien zij dient om de Kamer de gelegenheid te geven een zeker toezicht uit te oefenen op de ministers, dan vragen wij, waarom niet insgelijks aan de Kamers mededeeling bevolen van alle Koninklijke besluiten opdat zij ook hierbij zoude kunnen nagaan of de ministers overeenkomstig de belangen van het land heb-

1) Cours de politique Constitutionnelle I. 41.

ben gehandeld. Doch het hier gevorderde ministerieele contraseign stelt de ministers genoeg aansprakelijk.

In het derde alinea worden die soort van Tractaten opgenoemd die de Koning niet mag *bekrachtigen*, dan nadat zij door de Staten-Generaal zijn goedgekeurd. De Tractaten waarvan in deze alinea sprake is, zijn die welke eenige bepalingen inhouden *wettelijke rechten betreffende.* [1]) Wettelijke rechten kunnen allen door eene latere wet geheel of gedeeltelijk hare kracht verliezen (Art. 6 A. B.) — Daar nu (Grwt. 104) de wetgende macht gezamenlijk door den Koning en de Staten-Generaal wordt uitgeoefend, is ook hier natuurlijk de toestemming der Staten-Generaal een vereischte.

Verdragen welke hetzij afstand of ruiling van eenig grondgebied des Rijks in Europa of in andere werelddeelen betreffen, worden door de Grondwet met name genoemd als wettelijke rechten betreffende. Waarom alleen van dezen wordt gewag gemaakt is ons niet

---

1) Onder *wettelijke rechten* verstaat de Regeering niet alleen *voorschriften van eenige bestaande wet*, maar *het recht der wetgevende macht in zijn geheelen omvang*, zoodat bij Tractaat niet in hare bevoegdheid kan worden gegrepen, noch zonder haar eenig punt gevestigd, dat binnen den kring van haar grondwettig gezag ligt. Mr. S. B. Voorduin Gesch. en Beg. der Grondwet op artt. 56 en 57.

duidelijk. Art. 2 al. 2 der Grondwet [1]) neemt dunkt ons dienaangaande reeds allen twijfel weg.

Een Tractaat wettelijke rechten betreffende, met behoorlijke inachtneming van hetgeen in ons alinea vereischt wordt, gesloten, verkrijgt dus kracht van wet, zonder daarom nog in den gewonen zin van het woord *wet* te zijn.

Indien een Tractaat slechts een of meer artikelen bevat die bepalingen of veranderingen, wettelijke rechten betreffende inhouden, behoeft, volgens ons artikel het geheele Tractaat *niet* door de St.-Gen. goedgekeurd te worden. Zoo behoefden b. v. in de op 21 Sept. 1861 gesloten overeenkomst tusschen Nederland en België, de Staten-Generaal slechts aan 2 van de 12 artikels waaruit de overeenkomst bestond, hunne goedkeuring te geven. De schrijver van de brochure de Maas-quaestie, ('s Gravenhage 1862) zegt op bl. 6 hieromtrent: »Door die overeenkomst is de Nederlandsche Regeering tegenover België verbonden, behoudens de goedkeuring der Staten-Generaal op twee artikelen. [2]) Door die overeenkomst neemt dus

1) De grenzen van den Staat, van provinciën en gemeenten kunnen door de wet worden veranderd.

2) Nl. de artt. 3 en 4. *Art.* 3. Dans le but d'améliorer la

de Regeering op zich om die *twee* artikelen binnen een bepaalden tijd aan de goedkeuring der Staten-Generaal te onderwerpen." Lord JOHN RUSSELL, toenmaals minister van Buitenlandsche Zaken, zeide hieromtrent: „To discuss a treaty, part of which, depends upon the prerogative of the Crown, and part on the assent of Parliament, with the view of going into every article appears to me to be a monstruous proceeding. — And that this House should assume the right of making a Treaty with France, of negotiating article bij article saying: „this article we won 't have, this second we shall amend and we shall place this third along with the exceptions", is unknown to the Constitution [1]). Zie Dr. ERNEST MEIER Über den Abschluss von Staatsverträgen 1874 bl. 125.

---

navigabilité de la Meuse entre Maestricht et Venlo, les Hautes Parties contractantes feront exécuter dans cette partie de la rivière pendant cinq années consécutives, commençant en 1862, des travaux jusqu'à concurrence d'une somme de 100,000 fl. par an, *dont un cinquième à fournir par les Pays-Bas*, et quatre cinquièmes par la Belgique, etc.

Art. 4. *al.* 3. Les frais qu'entraînera l'exécution des dispositions mentionnées au présent article seront supportés *par les deux Gouvernements, chacun en ce qui concerne son territoire.* Te vinden bij LAGEMANS T. V. N°. 408.

1) HANSARD Debates Vol. 152 p. 1422, 1429 20 Febr.

Mr. ASSER [1]) meent *ontkennend* te moeten antwoorden op de vraag of de sints 1848 ten aanzien der goedkeuring in acht genomen vormen *grondwettig* is. Hij noemt nl. het aan de Kamers voordragen van een *wetsontwerp* tot goedkeuring der artikels *ongrondwettig.* Ziehier in korte woorden zijne redeneering teruggegeven: »De Grondwet schrijft niet voor dat de bedoelde artikelen door de *Wetgevende Macht*, maar dat zij door de *Staten-Generaal* moeten worden goedgekeurd. De Wetgevende Macht wordt gezamenlijk door den Koning en de Staten-Generaal uitgeoefend (Grwt. art. 104). Wordt dus eenvoudig de goedkeuring der Staten-Generaal vereischt, dan is het eene inbreuk op de rechten aan dezen door de Grondwet toegekend, wanneer de Wetgevende macht zich die goedkeuring aanmatigt. Van de Staten-Generaal wordt die goedkeuring vereischt als zelfstandig lichaam, niet als deel uitmakende van de Wetgevende macht. Volgens de meening van Mr. ASSER, zal de Koning aan de Staten-Generaal eenvoudig de vraag moeten doen: keurt gij die bepaling goed? waarop met *ja* of *neen* zoude moeten wor-

---

1) T. a p. bl. 182 vv.

den geantwoord." — Mr. B. D. H. TELLEGEN deelt geenszins in het gevoelen van den Heer ASSER. In een opstel (te vinden in het 9de deel der Bijdragen van de Heeren BOER, FRUIN en HUBRECHT) wordt de zienswijze van Mr. ASSER onzes inziens voldoende en op goede gronden weerlegd.

„De Grondwet eischt niets anders" zegt Mr. TELLEGEN, onder anderen „dan dat de Staten-Generaal hunne goedkeuring verleenen, zonder dat de vorm *waarin* voorgeschreven is. Worden de bepalingen in een wetsontwerp gekleed en wordt dit door hem aangenomen, dan verleenen zij hunne goedkeuring. Zij bekomen daardoor geen minder, maar ook geen meer regt, dan wanneer een andere vorm gekozen was." (bl. 273 en 274).

Wij zagen dus dat de Koning Tractaten, wettelijke rechten betreffende, niet mag ratificeeren, dan na de goedkeuring van de Staten-Generaal.

Eene andere vraag is het of de Koning zich, zonder de toestemming der Staten-Generaal mag verbinden, om, na de uitwisseling der ratificatiën van een Tractaat, een wetsontwerp voor te stellen waarbij toe wordt gestaan hetgeen reeds in het Tractaat besloten is.

De op 30/18 Augustus 1850 met Rusland gesloten

overeenkomst, waarbij de Keizer van Rusland *voulant donner au Gouvernement de S. M. Néerlandaise une preuve de désintéressement et un nouveau témoignage de Son désir de faire disparaitre de Ses relations avec Lui, jusqu' à la dernière trace d'une divergence d'opinions ou d'intérêts,* afstand deed van alles wat hij als restitutie der voorschotten wegens de renten en aflossing der in Holland genegotiëerde Russische schuld, sedert 1 Januari 1832 tot 1 Januari 1839 van den Koning der Nederlanden zoude kunnen vorderen; (Art. 1) terwijl deze zich daarentegen bereid verklaarde de termijnen van 1 Januari tot 1 Juli 1831, wegens rente en aflossing der genoemde schuld te voldoen, overeenkomstig de verklaringen daaromtrent in der tijd door den Nederlandschen Minister van Financiën afgegeven (Art. II.)

In artikel III verbond zich de Koning om na de uitwisseling der Ratificatiën, zoo spoedig mogelijk aan de Staten-Generaal een wetsontwerp voor te stellen, waarbij de betaling waarvan in het vorige artikel sprake was, goed werd gekeurd.

Deze overeenkomst bevatte dus eene opschortende voorwaarde nl. dat de ratificatie eerst dan zou werken als de Staten-Generaal hunne toestemming hadden

gegeven. Wierd de uitgave der in de overeenkomst bepaalde sommen geweigerd, dan verviel de geheele overeenkomst, en wierd zij toegestaan, dan zou aan het recht den Staten-Generaal toegekend, niet zijn te kort gedaan. Alleen zou er in den vorm een verschil bestaan, in zoo ver de Staten-Generaal niet *het Tractaat* maar alleen *de beloofde uitgave* goedkeuren [1]), hetwelk toch eigenlijk op hetzelfde neerkomt. Mr. T. M. C. Asser is van een tegenovergesteld gevoelen; de goedkeuring der Staten-Generaal had volgens hem, de bekrachtiging dienen vooraf te gaan, even als dit het geval was geweest met het hoofdtractaat met Denemarken over den afkoop van den Sondtol gesloten op 14 Maart 1857 [2]), terwijl in het bijzondere Tractaat tusschen Nederland en Denemarken over deze zaak op 17 April 1857 gesloten, de verbintenis van de zijde van Nederland tot betaling der afkoopsom, aldus geformuleerd werd: „S. M. le Roi des Pays-Bas s'engage à recommander à ses Chambres de le mettre à même de payer à S. M. le roi de Danemarc, la somme de . . . ." etc.

Het wetsontwerp dat ten slotte door de Kamer

1) T. a. p. bl. 222 vv.

2) Te vinden bij Lagemans T. IV. p. 307—315.

werd aangenomen had bij vele leden tegenkanting ontmoet. Men vindt de debatten hieromtrent bij Mr. Asser nader ontwikkeld. [1])

In hetzelfde zittingjaar 1851—1852 vond de Heer Wintgens, bij de behandeling van het later verworpen Tractaat met Frankrijk tot wering van den nadruk, aanleiding om het formulier omtrent de ratificatie te bestrijden: „La présente convention sera ratifiée, et les ratifications seront échangées dans un délai de trois mois, ou plus tôt, si faire se peut." De Heer Wintgens zag in deze bepaling eene schending der Grondwet, omdat ten aanzien van de Tractaten die wettelijke rechten betreffen, de Regeering niet de bevoegdheid heeft zich zonder voorbehoud tot de ratificatie binnen eenen bepaalden tijd te verbinden. De Minister van Buitenlandsche Zaken merkte daartegen op, dat de verplichting uit den aard der zaak voorwaardelijk was, dat zij alleen zoude werken in geval de Kamer het Tractaat goedkeurde, en dat Frankrijk

1) De Hoogl. Vreede heeft in eene brochure: de Russische Schuld. Amsterdam 1851, de geschiedenis dezer zaak in alle bijzonderheden besproken. Duidelijk wordt hierin o. a. aangetoond hoe weinig er van den kant van Rusland van „une preuve de désintéressement" kon sprake zijn, en dat de geheele overeenkomst voor Nederland niet dan nadeelig was.

hiervan onderricht was. Maar al was dit laatste niet het geval geweest, de rechtsbeginselen brengen mede dat ieder geacht wordt bekend te zijn met de rechtsbevoegdheid van dengene met wien hij handelt; — tegen eventueele eischen van Frankrijk, op grond van het gemelde art., zou de Regeering zich dus altijd met een beroep op art. 37 al. 3 der Grwt. kunnen verdedigen. [1])

§ 2

„In het hedendaagsche Volkenrecht" zegt Mr. Asser, [2]) geldt als regel dat de Tractaten, vóór de Ratificatie, slechts het karakter van *voorloopige overeenkomsten* hebben." Dit zouden wij alleen dan kunnen toegeven, wanneer vaststond dat voor de bestaanbaarheid van een Tractaat de ratificatie een essentieel vereischte was; wanneer zonder ratificatie geen Tractaat denkbaar was. Indien een Tractaat de bepaling bevat dat het binnen een zekeren tijd zal moeten worden bekrachtigd, dan ja, heeft een dergelijk Tractaat, tot

1) Bijblad 1851—1852 Tweede Kamer, blz. 1336, 1341.
2) t. a p. bl. 229.

aan de bekrachtiging, het karakter van eene voorloopige overeenkomst; bevat het echter die bepaling niet, dan is het o. i. wel degelijk dadelijk van kracht.

In onze dagen is het de gewoonte de ratificatie voor te behouden; het is een waarborg te meer voor de uitvoering van het Tractaat, en gaat tegenwoordig nu de middelen van vervoer en van communicatie alle mogelijke gemak aanbieden, met minder bezwaar dan vroeger gepaard.[1])

„Various means" zegt Phillimore [2]) have been resorted to at various times, bij various nations, to secure the sanctity and inviolability of International Covenants; before we consider them, it should be observed, that

1) Den 26 Aug. 1848 was tusschen Duitschland en Denemarken een wapenstilstand gesloten te Malmö, voor den tijd van zeven maanden. In de Deutsche Constituirende National-Versammlung werd over de al of niet aannemelijkheid van dezen wapenstilstand gehandeld. Deze werd 16 Sept. goedgekeurd; daarop kwam een verzoek van de HH. SIMON (van Trier), en andere leden, tot wederintrekking van die goedkeuring, wijl deze door dwaling gegeven was, daar van Deensche zijde de daadzaken valsch waren voorgesteld. Gelijksoortige strekking hadden de interpellatiën van de HH. GHRISTMANN, VOGT, HÉNTGES en WIGARD. Ook werd beweerd, dat Pruisen, door wier tusschenkomst de wapenstilstand was gesloten hare volmacht was te buiten gegaan. (Zie Stenographischer Bericht über die Verhandlungen der deutschen constituirenden Nationalversammlung zu Frankfurt am Main, uitgegeven door Prof. FRANZ WIGARD. Leipzig 1848).

2) Commentaries upon Intern. Law. II 65. § 52.

though it is now usual to reserve the final settlement of a Treaty negotiated bij ambassadors for the *Ratification* of the Governments whom they represent, yet that if the negotiator be a Plenipotentiary, such Ratification cannot be held essential to the validity of the Treaty, unless the necessity for it has been expressly reserved in the powers given to the ambassador, or unless, as usually happens, it be the subject of Stipulation in the Treaty itself. [1])

Bij de behandeling der vraag of de ratificatie al of niet onontbeerlijk is, dient men het eerst na te gaan of zij in het Tractaat is voorbehouden. Is dit *wel*

---

1) In Juli 1806 kwam de Russische Secretaris van Legatie D'OUBRIL te Parijs aan, met last van zijne Regeering om den vrede met Frankrijk te sluiten. De Keizer van Rusland weigerde echter het Tractaat te ratificeeren: „Contre l'attente de Napoléon, l'empereur Alexandre avait refusé de ratifier le traité de paix signé par M. d'Oubril. Il avait adopté cette résolution sur les vives instances de l'Angleterre, qui avait fait valoir sa fidélité, rappelé son refus récent de traiter sans la Russie, et demandé, pour prix de cette fidélité, qu'on repoussât un traité conclu intempestivement, trop vite, et à des conditions évidemment désavantageuses . . . . . . Enfin la connaissance récemment acquise de la dissolution de l'empire germanique, ajoutant aux jalousies de la Russie comme à celles de toutes les puissances, et faisant prévoir un redoublement de haine contre Napoléon, Alexandre s'était décidé à ne pas ratifier le traité de M d'Oubril." (Zie THIERS. Le consulat et l'empire. T. VI. L. XXIV. pp. 535 vv.

het geval, dan is de zaak eenvoudig. De Ratificaties eenmaal uitgewisseld zijnde, maken het Tractaat verbindend van den dag af dat het gesloten is. Het spreekt echter van zelf dat, zoo als Heffter [1]) zegt: »la ratification peut être suppléée par des actes équivalents, et notamment par l'exécution tacite des stipulations arrêtées." De uitvoering van het Tractaat is wel zeker het sprekendst bewijs van toetreding: »L'exécution équivaut à la ratification. [2])

In het geval nu dat de ratificaties niet zijn voorbehouden, kunnen zich moeilijkheden voordoen. Sommige schrijvers beweren dat dan *toch* de bekrachtiging een vereischte is. »Etsi enim rationis est ut quae cum plena tractandi et concludendi potestate (Volmachten) per Legatos fiant, Principem obligarent, moribus tamen Europaeis receptum ut ne obligatus habeatur antequam sollemniter rata fecerit, quin subscriptae Federum Tabulae ultrocitroque permutatae; interdum at promulgatae sint, quod et ipsum in plenis mandatis nonnumquam diserte adjicitur." [3]) Zoo ook Heffter: [4])

1) Le droit international public de l'Europe p. 176.
2) Verg. Martens t. a. p. § 48.
3) Kluit t. a. p. II. p. 506.
4) T. a. p. p. 175.

„Lorsqu'un traité a été conclu par des mandataires, il est d'usage aujourd'hui d'en regarder les ratifications et leur échange, comme un compliment nécessaire pour sa validité, lors même que la ratification n'a pas été expressement réservée. [1])

Andere schrijvers b. v. KLÜBER, beschouwen de ratificatie alleen dan als noodzakelijk, wanneer zij in het Traktaat of in de Volmacht voorbehouden is. Wij zagen hierboven reeds dat ook DE GROOT in dien geest oordeelt. DE GROOT maakt echter onderscheid tusschen de Volmacht, waarmede ook de andere partij bekend is, en de instructies, alleen aan den mandans en aan zijn gevolmachtigde bekend. Volgens hem is de Vorst, door de daden van zijn Gezant verbonden binnen de grenzen van zijne officieele Volmacht, hoewel deze zijne geheime instructies mocht hebben overtreden of geschonden: „Et in generali praepositione accidere potest ut nos obliget qui praepositus est, agendo contra voluntatem nostram sibi soli significatam; quia hi distincti sunt actus volendi: unus quo nos obligamus ratum habituros quicquid ille in tali negotiorum genere fecerit; alter,

---

1) T. a. p. p. 175.

quo illum nobis obligamus, ut non agat nisi ex praescripto, sibi non aliis cognito. Quod notandum est ad ea quae legatis promittunt pro regibus ex vi instrumenti procuratorii, excedendo arcana mandata." 1)

Deze meening van de vroegere publicisten, die op het romeinsche jus civile steunde, is door latere schrijvers betwist.

Met veel duidelijkheid en nauwkeurigheid worden de ware beginselen hierop toepasselijk, door BIJNKERSHOEK 2) uiteengezet. Hij stelt de vraag: of de Vorst al of niet gebonden is door handelingen van zijn Gezant, die tegenstrijdig zijn met zijne geheime instructies. Volgens hem staat het vast, dat wanneer men hieromtrent de regels van het Burg. recht in acht neemt, de mandans *geenszins gebonden is*, wanneer de mandataris zijne bevoegdheden overschrijdt. Maar in het geval van een gezant, moet men onderscheid maken tusschen de algemeene volmacht, die hij aan den Vorst toont bij wien hij geaccrediteerd is, en zijne bijzondere instructies, die hij gewoonlijk voor zich houdt, als een geheim tusschen hem en zijn Souverein.

---

1) GROTIUS t. a. p. L. II c. XI. 12. Verg. ook PUFENDORF t. a. p. L. III. c. IX. § 2.

2) Quaestiones Juris publici L. II. c. VII.

Uit de meening van ALBERICUS GENTILIS [1]) en uit die van DE GROOT leidt hij af, dat indien de gezant zijne officieele volmacht niet heeft overschreden, de Vorst genoodzaakt is te ratificeeren, al was de gezant van zijne geheime instructies afgeweken. BIJNKERSHOEK geeft toe dat indien de geloofsbrieven speciaal zijn, en de bijzondere volmacht waarmede de gezant bekleed is, vermelden, de Vorst in dat geval gedwongen is, al wat hiermede overeenkomstig gesloten is, te ratificeeren. Maar zegt hij: „Rarum est quod publica mandata sint specialia, rarius quod arcanum mandatum publico sit contrarium, rarissimum vero, quod legatus arcanum posterius spernat et ex publico priorem agat". Zou echter in het geval dat de gezant die geheime instructies niet nakwam, de Vorst genoodzaakt zijn te ratificeeren ingevolge de belofte in de Volmacht bevat? Volgens BIJNKERSHOEK eischte in zijn tijd de gewoonte, in alle gevallen de Ratificatie van den Vorst om de Tractaten door zijn gezant gesloten te wettigen, behalve in het zeer zeldzame geval dat de instructies in haar geheel in de officieele volmacht bevat waren.

Vervolgens bespreekt BIJNKERSHOEK de leer van DE

---

1) De jure belli. L III. c. XIV.

Wicquefort (L'Ambassadeur et ses fonctions L II § 15) die het gedrag gispt van die Vorsten die de handelingen van hunne gezanten weigerden te ratificeeren onder voorwendsel dat deze met hunne geheime instructies in strijd waren: Sed quod olim obtinuit, nunc non obtinet, ut mores gentium saepe solent mutari, nam postquam ratihabitionum usus invaluit, inter gentes tantum non omnes receptum est, ne foedera et pacta a legatis inita, valuerint nisi ea probaverint principes, quorum res agitur. Ipse Wicquefort, (eodem opere L. I Sect. 16) necessitatem ratihabitionum satis agnoscit hisce verbis: que les pouvoirs quelque amples et absolus qu'ils soient, aient toujours quelque relation aux ordres secrets qu'on leur donne, qui peuvent être changés et altérés, et qui le sont souvent, selon les conjonctures et les révolutions des affaires. Bijnkershoek ontkent evenwel niet, dat indien de gezant juist overeenkomstig zijne officieele volmacht, die bijzonder kan zijn, gehandeld heeft, de Vorst gebonden zou zijn diens handelingen te ratificeeren en zich, zoo hij weigerde, te recht de beschuldiging van kwade trouw op den hals zou jagen. Maar indien de gezant zijne volmacht overschrijdt, of punten behandelt, die noch in zijne volmacht, noch in zijne geheime instructies

voorkomen, is de Vorst ten volle gerechtvaardigd indien hij zijne ratificatie weigert. De bijzondere omstandigheden moeten, in ieder geval uitmaken, of de regel dan wel de uitzondering moet worden toegepast. »Non tamen negaverim, si legatus publicum mandatum, quod forte speciale est, vel arcanum, quod semper est speciale, examussim sequutus, foedera et pacta ineat, justi principis esse ea probare, et nisi probaverit, malae fidei reum esse, simulque legatum ludibrio; sin antem mandatum excesserit, vel foederibus et pactis nova quaedam sint inserta, de quibus nihil mandatum erat, optimo jure poterit princeps vel differre ratihabitionem, vel plane negare. Secundum haec damnaverim vel probaverim negatas ratihabitiones, de quibus prolixe agit DE WICQUEFORT (d. L. II Sect. 15). In singulis causis, quas ipse ibi recenset, ego nolim judex sedere, nam plurimum facti habent, quod me latet, et forte ipsum latuit. Non immerito autem nunc gentibus placuit ratihabitio, cum mandata publica, ut modo dicebam, vix umquam sint specialia, et arcana legatus in scriniis suis servare solent, neque adeo de his quicquam rescire possint, quibuscum actum est.

VATTEL beschouwt den Vorst door de handelingen

van zijn gezant verbonden, indien deze zich tot zijne volmacht beperken, tenzij de bevoegdheid tot ratificatie uitdrukkelijk voorbehouden zij, zoo als reeds ten tijde van dien schrijver algemeen het gebruik was: „Les Souverains traitent ensemble par le ministère de leurs procureurs ou mandataires, revêtus de pouvoirs suffisants, que l'on appelle communément plénipotentiaires. On peut appliquer ici toutes les règles du droit naturel sur les choses qui se font par commission. Les droits du mandataire se définissent par le mandat qui leur est donné. Il ne doit point s'en écarter, mais tout ce qu'il promet dans les termes de sa commission, et suivant l'étendue de ses pouvoirs, lie son constituant.

„Aujourd'hui, pour éviter tous dangers et toutes difficultés, les princes se réservent de ratifier tout ce qui a été conclu en leur nom par leurs ministres. Le *plein pouvoir* n'est autre chose qu'une procuration *cum libera.* Si cette procuration devait avoir son plein effet, on ne saurait être trop circonspect à la donner. Mais les princes ne pouvant être contraints autrement que par les armes à remplir leurs engagements, on s'est accoutumé à ne faire fonds sur leur traités qu'autant qu'ils les ont agréés et

ratifiés. Tout ce qu'a conclu le ministre demeurant sans force jusqu'à la ratification du prince, il y a moins de danger à lui donner un plein pouvoir. Mais pour refuser avec honneur de ratifier ce qui a été conclu en vertu d'un plein pouvoir, il faut que le Souverain en ait de fortes et solides raisons, et qu'il fasse voir en particulier que son ministre s'est écarté de ses instructions [1]).

In Juli 1800 werd de Graaf DE ST. JULIEN door den Keizer van Oostenrijk naar Parijs gezonden met een brief, waarin het volgende voorkwam: »J'écris à mes généraux pour confirmer les deux armistices et en régler le détail. Quant au surplus, je vous ai envoyé le général-major de mes armées, comte DE SAINT JULIEN: il est pourvu de mes instructions, et chargé de vous faire observer combien il est essentiel de n'en venir à des négociations publiques, propres à livrer prématurément tant de peuples à des espérances peut-être illusoires, qu'après avoir connu d'une manière au moins générale, si les bases que vous voulez proposer pour la paix sont telles qu'on puisse se flatter d'arriver à ce but désirable." Te Parijs

1) VATTEL, t. a. p L. II. ch XII. § 156.

aangekomen had DE ST. JULIEN met TALLEYRAND herhaalde samenspraken, waaruit deze laatste dacht op te maken, dat DE ST. JULIEN genoegzame geheime instructies had om over den vrede te kunnen onderhandelen. TALLEYRAND stelde dus voor, dat zij gezamenlijk de vredespreliminairen zouden opmaken, en dat deze vóór de ratificatie slechts van voorloopigen aard zouden zijn. „M. DE St. JULIEN, voué à l'état militaire, n'ayant aucune expérience des usages diplomatiques, eut la simplicité d'avouer à M. DE TALLEYRAND son embarras, son ignorance des formes, et lui demanda ce qu'il ferait à sa place. Je signerais, répondit M. DE TALLEYRAND. — Eh bien soit, reprit M. DE ST. JULIEN, je signerai des articles préliminaires, qui n'auront de valeur qu'après la ratification de mon Souverain. — Cela ne fait pas de doute, répliqua M. DE TALLEYRAND, *il n'y a d'engagements valables entre nations que ceux qui ont été ratifiés*".

De handelingen van DE ST. JULIEN werden later door zijne Regeering afgekeurd, en de preliminairen als ongedaan beschouwd [1]).

Treffend, „zegt WHEATON [2]) is overigens het onder-

---

1) Zie THIERS, t. a. p. T. II. L. VI, pp. 83 vv.
2, T. a. p. p. 233.

scheid tusschen eene Volmacht door Vorsten aan hunne gezanten gegeven om over Tractaten op groote en ingewikkelde internationale belangen betrekking hebbende te onderhandelen, en tusschen eene volmacht die iemand aan zijn mandataris geeft, om met een ander in zijn naam privaat handelingen aan te gaan. De handelingen door gezanten met dergelijke volmachten verricht, zijn reeds sedert onheugelijke tijden beschouwd als aan ratificatie onderhevig zijnde." Sir Robert Adair geeft op duidelijke wijze de grond en oorzaak te kennen waarop het gebruik van ratificatie gebaseerd is: "The forms in which one state negotiates with another, requiring, for the sake of the business itself, that the powers to transact it, should be as extensive and as general as words can render them, it is usual so to draw them up, even to a promise to ratify; although in practice the non-ratification of preliminaries is never considered to be a contravention of the law of nations. The reason is plain. A plenipotentiary to obtain credit with a state on an equality with his master, must be invested with powers to do, and agree to, all that could be done and agreed to by his master himself, even to the alienating the best part of his territories. But

the exercise of these vast powers, always under the understood control of non-ratification, is regulated by his instructions." [1])

WHEATON meent dat de door de Staten gehuldigde praktijk genoegzaam te kennen geeft, dat eene volmacht hoewel algemeen, en die zelf de belofte van ratificatie bevat, de verplichting niet oplegt om te ratificeeren in geval de gevolmachtigde van zijne instructies is afgeweken.

Evenwel is, zooals wij reeds zagen, een ietwat ouder en insgelijks practisch ervaren schrijver van uitstekende verdiensten, KLÜBER, eene tegenovergestelde leer toegedaan. Deze geleerde beweert: [2]) que les Traités publics ne peuvent être valablement conclus que par *le représentant de l'État envers l'étranger* (d'ordinaire le gouvernant) soit immédiatement par lui, soit par l'entremise de plénipotentaires, ainsi que d'une *manière conforme aux lois constitutionnelles de l'État.* Le traité passé par un plénipotentiaire est valable, si celui-ci n'a point agi hors de ses pleins pouvoirs ostensibles; et une *ratification* postérieure n'est

1) ADAIR, Hist. memoir of a mission to the court of Vienna in 1806. London 1844.

2) T. a. p. § 142.

requise que dans le cas ou elle aurait été expressément reservée dans les pleins pouvoirs, ou bien stipulée dans le traité même, comme cela se fait ordinairement aujourd'hui dans les conventions qui, telles que les arrangements militaires, ne sont point nécessitées par l'exigence du moment."

Travers Twiss [1]) zegt ook dat de gewoonte in onze dagen medebrengt dat een Tractaat moet worden geratificeerd. Slechts redenen van zeer overwegenden aard, die den Vorst tijdens het sluiten van een Tractaat onbekend waren, zouden hem het recht geven zijne ratificatie te weigeren.

Wij laten hier volgen hetgeen Twiss over ons onderwerp zegt, niet omdat het veel nieuws bevat, maar wijl hij interessante voorbeelden aanhaalt van Tractaten wier ratificatie geweigerd werd. »There are certain International Compacts or Conventions which are distinguishable from Treaties (Foedera) properly so called; being concluded not in virtue of an express delegation of Full Powers from a Nation to that purpose, but in virtue of an implied delegation of Full Powers as incidental to an official station. Thus

1) T. a. p. § 233

the Commander of an army has an implied delegation of Full Powers to suspend or limit the operation of hostilities, by means of Truces for the suspension of arms, Cartels for the exchange of prisoners, Capitulations for the surrender of troops or fortresses. Conventions for such purposes do not require any Ratification on the part of the Supreme Power of the State. It is otherwise however with regard to a definitive Treaty of Peace. A definitive Treaty of Peace, according to the usage of Nations, requires Ratification, and although every Treaty is operative from the date of its signature, unless it contains an express provision to the contrary, yet its operation is suspended until the exchange of Ratifications shall have taken place, where upon the Treaty acquires validity from the date of its signature. There is however, an exception to the rule of a Treaty taking effect from the date of its signature in regard to Treaties stipulating for the Cession of Territory. In the case of such Treaties they only take full effect upon the actual Cession (traditio) of the Territory itself. Thus the National Character of a Territory for commercial purposes continues unaltered, notwithstanding it may have been ceded by Treaty as long as it continues in the actual

(§ 86 the Fama. Robinson p. 16). Upon the actual change of the State of Possession, the National Character of the inhabitants undergoes a corresponding change. It may happen after a Treaty has been signed by the Plenipotentiary of a Nation, that grave circumstances occur, under which the provisions of the Treaty may be likely to have a prejudicial effect upon the interests of that Nation, which were not known at the time of signature. Under such circumstances the Sovereign Power of a Nation is by usage justified in declining to ratify the Treaty. Thus the King of the Netherlands refused in 1841 to ratify a Treaty for the incorporation of Luxembourg into the customs Union of the Germanic States, on the ground of the injurious effects which it was likely to exercise upon the commercial interests of his subjects, which had been brought to his knowledge subsequently to the signature of the Treaty. So the King of the French declined in 1841 to ratify the Quadruple Treaty for the suppression of the Slave Trade on account of the objections raised against it in the French Chambers. So Great-Britain declined in 1859 to ratify a Treaty which her Minister-Plenipotentiary had concluded with Nicaragua, and Nicaragua

possession of the State which has agreed to cede it in the same year declined to ratify her convention with Great-Britain for the settlement of the Grey Town and Mosquito Question. If, however there should be an express provision that the preliminary engagements shall take effect immediately without waiting for the exchange of Ratifications, such a Treaty will be an exception to the rule. We have an instance of such a Treaty in the Convention concluded at London [1]) 15 July 1840 for the pacification of the Levant, between Great-Britain, Austria, Prussia and Russia on the one part, and the Ottoman Porte on the other, to which there was annexed a reserved Protocol of the same date, providing that the preliminary measures, mentioned in the Second Article of the Convention, should be put into execution immediately (tout de suite) and without waiting for the exchange of Ratifications."

Ten slotte deelen wij over de noodwendigheid der Ratificatie, de gedachtenwisseling mede tusschen de H H. van Hall (toen Minister van Buitenlandsche Zaken) en Thorbecke, bij gelegenheid der debatten over de wet

---

1) Martens, N. R. Gén. I. p. 156.

(van 10 Sept. 1853) omtrent het toezicht op de kerkgenootschappen.

De Heer THORBECKE zegt, sprekende over het in 1841 tusschen Pruisen en Luxemburg gesloten Tractaat: »Hetgeen gebeurd is, is dit: het Tractaat was geteekend en nu meende Koning WILLEM II met sommige bepalingen ontevreden te moeten zijn. De Koning deed mij de eer mij te laten roepen, en mijn advies te vragen of het Tractaat, geteekend, evenwel in zijne werking, door het achterblijven der ratificatie zou kunnen worden gestuit? Mijn antwoord is geweest, mondeling, en in eene schriftelijke Nota aan den Koning: Alleszins. Het *summum jus* brengt het mede. Of de toepassing onder alle omstandigheden geraden zou zijn, is eene geheel andere vraag. En waarop berustte dat advies? Hierop, dat bij de teekening de ratificatie wordt voorbehouden. De voorwaarde wordt gesteld, dat het Tractaat, eerst dan, wanneer het geratificeerd zal zijn, kracht zal hebben." Hierop antwoordde de Heer VAN HALL: » . . . . bij een Tractaat, zegt de geachte vorige spreker, reserveert men de ratificatie. Ik antwoord er op: men reserveert die niet, men bepaalt alleen den tijd binnen welken die zal volgen; het is aangenomen dat zonder ratificatie een Tractaat,

hoezeer geteekend, als niet verbindend beschouwd wordt. Bij de Nota voegt men haar niet, omdat die niets is dan de preparatie tot een Tractaat, en zij nog geene verbindende kracht kan hebben."

Het verschil van meening tusschen deze beide H. H. komt ons voor meer in schijn dan in werkelijkheid te bestaan; want bij het reserveeren der Ratificatie en het bepalen binnen welken tijd die zal volgen, wordt in beide gevallen de contracteerende partij vrij gelaten al of niet te ratificeeren; anders zou de bepaling binnen welken tijd de ratificatie volgen zal, bepaald overtollig wezen.

Daarom meenen wij te kunnen besluiten dat:

a. Wanneer bij een Tractaat, geene Ratificatie voorbehouden, of geen termijn voor Ratificatie bepaald is (hetgeen in de praktijk niet ligt zal voorkomen), het Tractaat dadelijk verbindend is, en dat

b. Wanneer daarentegen de Ratificatie is voorbehouden, de partijen tot die heeft plaats gehad, hunne vrijheid blijven behouden.

Bijlage.

FRANZ AN ALEXANDER.

Monsieur mon Frère. Les mêmes motifs de cordialité et d'intime amitié qui ont déterminé nos augustes prédécesseurs à adopter en 1781 et 1789 la forme de lettres autographes pour stipuler leurs engagements respectifs, nous portent à suivre aujourd'hui la même forme, tant afin de renouveller pour nous et nos héritiers les mêmes engagements d'alliance et d'union que pour en contracter d'ultérieurs adaptés à l'état de crise et au danger auquel l'Europe se trouve exposée.

En conséquence je renouvelle formellement ici toutes les stipulations du traité d'amitié et d'alliance défensive ainsi que les articles séparés et secrets conclus entre les deux cours impériales à St. Petersbourg $^{14}/_{3}$ Juillet 1792, à la seule exception de l'article XIII, dont le motif vient à cesser, la monarchie autrichienne ayant cédé en Italie les états détachés qu'elle y possédait alors, et ceux qu'elle y a acquis depuis, intéressant par leur contiquité, la sûreté immédiate de ses provinces intérieures, en sorte qu'ils ne seront point exceptés du casus foederis.

Je confirme pareillement les engagements contenus dans les déclarations patente et secrète du 3 Janvier 1795/23 Décembre 1794, engagements qui n'ont jamais cessé d'être valables, leur durée n'ayant pas été limitée.

Quioique la Porte Ottomane dans sa qualité de voisin commun de nos états respectifs ne puisse pas être exceptée du casus foederis et que, si contre toute attente elle venait attaquer l'un de nous, nous serions certainement autorisés, le sort des armes nous favorisant à exécuter mutuellement le tout ou bien partie de ce qui a été compris pour ce cas dans les engagements susmentionnés, je demeure cependant d'accord avec V. M. I. que, les circonstances ayant changé depuis, cette attaque hostile des Turcs n'est nullement probable. Dès lors, et cette attaque hostile exceptée, je partage complétement le vif intérêt que V. M. I. prend au maintien de la Porte Ottomane dans son état de possession actuel et contribuerai volontiers à le lui conserver de concert avec V. M., en y employant les moyens qui ne compromettront pas ma propre sûreté.

L'influence prépondérante exercée par le gouvernement français sur les états circonvoisins et le nombre de pays occupés par ses troupes, inspirant de justes inquiétudes pour le maintien de la tranquillité et de la sûreté générale de l'Europe, je partage la conviction de V. M. I. que cet état de choses est de nature à réclamer notre sollicitude mutuelle la plus serieuse.

Je promets et m'engage en conséquence d'établir à ce sujet le concert le plus intime avec V. M. I., de ne faire aucune démarche à cet égard sans m'être préalablement entendu avec Elle, et de ne négliger aucune occasion pour me mettre en état de coopérer d'une manière efficace aux mesures actives que nous jugerions nécessaires pour

prévenir des dangers qui menaceraient immédiatement la sûreté générale de l'Europe.

Je me réserve de convenir avec V. M. I. suivant l'exigence des circonstances des différens cas qui seraient de nature à exiger l'emploi de nos forces mutuelles, vu l'incertitude où nous nous trouvons encore actuellement, sur les dispositions futures des parties belligérantes en général, sur les desseins du gouvernement françois en particulier, ainsi que sur les degrés d'importance et de danger qui pourront résulter de leur exécution.

Mais pour le cas que nous jugerions de commun accord, indispensable d'en venir a des mesures actives, je promets et m'engage :

En premier lieu, de coopérer simultanément et conjointement avec V. M. I. d'après un plan qui sera convenu incessamment entre nous, avec des forces qui seront suffisantes pour espérer de combattre avec succès celles de l'ennemi et pour le repousser dans ses propres foyers, lesquelles forces ne seront pas moins de 200,000 hommes de ma part, et de 150,000 pour celle de V. M. I., outre les corps d'observation qui seraient laissés de part et d'autre, pour s'assurer que la cour de Berlin restera passive.

En second lieu, que le même plan de coopération serait exécuté de part et d'autre dans le cas que les états de l'une et de l'autre des deux cours impériales seraient attaqués immédiatement par le gouvernement françois.

En troisième lieu, que dans le concert à prendre il sera porté un juste égard aux obstacles qui résultent tant de l'état actuel des forces et des frontières de ma monarchie que des dangers imminens aux quels elle serait exposée dans cet état par des démonstrations et des armemens qui provoqueraient immédiatement une invasion de la part de la France, avant de pouvoir me mettre en défense ou

que les secours de V. M. I. puissent m'arriver. En conséquence, dans la détermination des mesures actives dont on conviendra mutuellement, il sera porté la plus grande attention à en combiner l'emploi, avec le temps et la possibilité de mettre mes forces et mes frontières en situation de pouvoir ouvrir la campagne avec l'énergie nécessaire pour atteindre le but de la guerre.

Quatrièmement: que ce but ne tendrait nullement à opérer une contre-révolution en France, mais uniquement à rémédier aux dangers communs de l'Europe.

En cinquième lieu: quelque succès que puisse avoir la guerre, je promets et m'engage à ne pas porter mes vues de dédommagements territoriaux au delà de ce qui est exprimé dans la dépêche dont ci-joint la copie signée de ma main.

Sixièmement: que par égard pour le désir de V. M. I. je concourrai dans un pareil cas de succès de la guerre à faire obtenir au Roi de Sardaigne, soit son rétablissement, même avec quelque agrandissement, si les circonstances le rendent possible, soit un dédommagement convenable en Italie.

En bornant aux objets et points ci-dessus le présent concert préalable (sur lequel nous nous promettons de part et d'autre le secret le plus inviolable) je me réserve de convenir incessamment par des arrangements ultérieurs tant sur un plan d'opération pour le cas que la guerre serait inévitable que pour tout ce qui est rélatif à l'entretien des troupes respectives, tant dans les états autrichiens que sur territoire étranger.

V. M. voudra bien considérer tous les engagements renfermés dans ma présente lettre autographe, comme s'ils se trouvaient consignés dans le traité le plus solennel et le plus sacré; et considérant de même ceux qu'Elle

voudra bien contracter en échange, vis-à-vis de moi, dans la même forme, je promets et m'oblige pour moi, mes héritiers et successeurs de les accomplir avec la fidélité la plus inviolable et la plus scrupuleuse.

Je serai toute ma vie avec les sentiments de la plus vive amitié ainsi qu'avec ceux d'une haute estime et considération,

VIENNE, le 1 Avril 1804.

Monsieur mon Frère

de V. M. I. le bon frère, ami et fidèle allié.

STELLINGEN.

STELLINGEN.

I.

De kooper onder eene ontbindende voorwaarde, krijgt bij toevallig vergaan, den prijs terug, wanneer de voorwaarde later is vervuld.

II.

Ten onrechte beweert Baron PANDEKTEN § 299, dat bij het depositum loon (merces) kan bedongen worden.

III.

Bij het zoogenaamde contractus aestimatorius, draagt hij die eene zaak om voor een bepaalden prijs te verkoopen ontvangen heeft, in den regel het periculum.

IV.

Meerderjarigen die jonger zijn dan dertig jaar, behoeven, om een huwelijk aan te gaan, niettegenstaande de weigering der moeder, slechts de toestemming van hunnen vader te verkrijgen.

V.

De curators hebben geene rechtsvordering tegen den failliet die weigert het door hen verkochte, en op den kooper overgeschreven huis te ontruimen.

VI.

Volgens ons recht kan het voorkomen, dat een kind meerdere vaders heeft.

VII.

De kooper onder eene ontbindende voorwaarde krijgt, wanneer de voorwaarde later is vervuld, bij toevallig vergaan den prijs niet terug.

VIII.

Ten onrechte beweert Prof. OPZOOMER (Het Burg. Wetboek verklaard 3e deel bl. 517 2e druk): „Van alle zakelijke rechten is juist dat van erfpacht het grootste."

IX.

Scheiding van tafel en bed kan gevraagd worden wegens aanslag op het leven met ongeschikte middelen.

X.

Behalve het niet verstrekken van levensonderhoud heeft de man geen dwangmiddelen tegen de vrouw die weigert met hem samen te wonen.

XI.

De begrooting van het vervoergeld (521 K.) kan gevraagd worden bij den rechter van de plaats waar de reis eindigt.

XII.

Het is niet goedtekeuren dat wanneer een vennoot onder eene firma, vennoot bij wijze van geldschieting is geworden, diens naam in de firma mag blijven. (Art. 30 W. v. K.)

XIII.

De „error calculi" mag in *alle* gevallen hersteld worden door den rechter die de fout maakte.

XIV.

Wenschelijk is dat eene straf worde bedreigd tegen hen die in de voorloopige instructie valsche getuigenis hebben afgelegd.

XV.

In art. 97 C. P., had men de woorden *simplement tentés* moeten weglaten.

XVI.

Hij die vrijwillig voor een ander gevangenisstraf heeft ondergaan, is naar ons recht niet strafbaar.

XVII.

Om de Verdragen, bedoeld in art. 57 al. 3 der Grondwet, door de Kamers te doen goedkeuren, mag eene wet worden voorgesteld.

XVIII.

De in de leerboeken van het Volkenrecht gewoonlijk voorkomende verdeeling van Verdragen (zie boven blzz. 16 en 18) heeft geen practisch belang.

XIX.

Wenschelijk is, dat zij die zich voor de Volksvertegenwoordiging verkiesbaar stellen, wanneer hunne richting niet uit antecedenten of geschriften bekend is, zoogenaamde politieke verklaringen dienaangaande afleggen.

XX.

Eene belasting op het kapitaal in portefeuille is aftekeuren.

